

Bibliothèque numérique

medic@

**Liceti, Fortunio. De perfecta
constitutione hominis in utero**

Patavii : apud Petrum Bertellium, 1616.

Cote : 06200(3)

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)

Adresse permanente : <http://www.bium.univ-paris5.fr/hist/med/medica/cote?06200x03>

FORTVNII LICETI GENVENSIS

In Patauino Lyceo Philosophi Ordinarij.

DE PROPRIORVM OPERVM HISTORIA
LIBRI DVO.

AD GABRIELEM NAVDAEV M
CHRISTIANISSIMI REGIS CONSILIARIVM,

Eiusdemque Oratorum ad Sum. Pontificem
Medicum Ordinarium.

Patauij. Typis Pauli Frambotti. M. DC. XXXIV. Superiorum Permissu.

FOR TVNII LICETI

GENVENSIS

In Patavino Lyceo Philosophi Ordinarij
DE PROPRIORVM OPERVM HISTORIA

LIBRA DNO.

AD GABRIELM NAVDARVM

CHRISTIANISSIMI REGIS CONSILIARIUM

Einbinderque Oratorum ad sum. Pombach

Medicini Ordinarium.

Patavij Typis Pombachii M. DC. LXXVII. Sepagesimo septimo Pombachii

GABRIELI NAUDAEO

Christianissimi Regis Consiliario,

*Eiusdemq; Oratorum ad Summum Pontificem
Medico Ordinario*

Fortunius Licetus B. A.

S I Chrysippus ille, Stoicorum iubar, quod ad emulacionem Epicuri plurima volumina conscribere satageret, olim a Carneade, M. Tullij testimonijs Græcorum eloquentissimo, nobili quadam licet inaudita metaphora, solebat audire Librorum Parasitus: id ipsum hoc tempore multo potiori ratione de te dicere debemus (eruditissime Naudæ) qui Librorum Helluo, volumina legens innumera, volumina noscens innumera, nousque voluendis, verius dixerò vorandis, & edendis anxius inhians assidue, nulla codicum multitudine satiari potes. Qui quidem τολύβανος Genius tuus ut Eminentissimum Principem IO: FRANCISCVM ex Comitibus Guidijs Cardinalem a Balneo, vere Patrem eruditionum, optimumque Censorem Litteratorum, atque munificum Studiosorum Patronum, Herumque communem pridem illexit ad te suos intra Lares cum alijs viris eruditis accipiendum, instructiorique sua Bibliotheca proficiendum: Ita me nunc de propriorum operum Historia longe alia cogitantem potuit exorare; non enim meo nutu, sed tuo ductu, impulsuque, ac tantum non inuita Minerva chartea mea supellestilis hanc Historiam condidi. Quæ quum tibi, palatum satis delicatum habenti, non displiceat; fortasse concoqui poterit ab alijs, qui non ita firmo stomacho sunt inter Dipnosophistas, Hoc quicquid est, a te potius impulsore mei ad scribendum, quam ab Autoris calamo Studiosi recipere debent. Vale V. Cl. & me amare ne cesses. Dat. Patavij. In Museo nostro Scalumna. Calend. Septemb. MDCXXXIV.

A 2 FOR-

FORTVNII LICETI
Genuensis

De Propriorum Operum Historia

Liber Primus:

In quo tractatur de libris proprijs hactenus impressis, patefacta praesertim materia considerata, occasione scribendi, ac tempore, locoque impressiois.

P R A E F A T I O.

N tibi tandem, eruditissime Naudae, tamdiu exoptatam, ac toties efflagitam, non a te solum, sed etiam a quam plurimis alijs meorum operum Historiam: quum enim frequentioribus literis clarissimorum virorum sapenumero catalogum mearum lucubrationum iam typis cusarum poscentibus interpellari consueverim; & a peregrinis Impressoribus non raro postuleran aliqua nondum edita commentationes apud me reperiantur; & quodnam argumentum in ijs explicatum habeam: vt semel Amanuensem meum liberem ab iterata frequentius libellorum descriptione; sed potissimum vt ardenti desiderio tuo satisfaciam, Amice vir, iam de proprijs operibus Historiam breuem aggredior

De propriorum Operum Historia. 3

diōr contexere: quin etiam vt meorum studiorum aliquam rationem redderem summis viris, eam a me audire cupientibus: Galenū, Cardanum, & alios insignes Autores imitatus; qui quum plurima scripissent, de libris proprijs peculiarem tractationem postulantibus Amicis ediderunt. Seorsum autem de Voluminibus editis, promulgatisue, ac de promulgandis acturus, duos in libros Historiam Vniuersam partiri decreui; priore libello tractaturus de codicibus iam prælocusis, & hæcenus inuulgatis; posteriore de his, qui tum in præsentia sub manu sunt Impressoris, tum manuscripti cudenti seruantur Typographi laborem præstolantes in meo Museo.

Age nunc Summo Deo bene fauente, negotium hoc aggrediamur.

Trium librorum de Ortu Anima Humana Historia Prima.

Decimum-octauum ætatis annum quum agerem, a Patre meo Iosepho Liceto, Genue Medicinam magnam cum sui laude faciente, Bononiam missus ad Philosophiæ ac Medicinæ studia colenda, doctissimo viro Medicinam in patrio Gymnasio publice docenti, Æneæ Vizanio, patricio Bononiensi commendatus, apud sapientissimum Ioannem Costæum Laudensem, ex illustribus Dominis Altesani superioris, & Casalis Burgoni Pedemontium, tunc in Vniuersitate Felsinæ Medicinæ Theoricæ supraordinariæ Professorum, Philosophiæ simul ac Medicinæ studijs, quorum prima rudimenta domi ceperam a Patre, sedulam operam nauare satagebam, studiosissimi Præceptoris monitis, & exemplis incitatus: etenim Costæus assiduus erat in euoluendis, edendisque libris, quotidie seu latrante Sirio, seu rigente bruma, nedum temporibus temperatioribus antelucanas horas plures contemplationi tribuens. Ceterum eo summo viro post primum senium e viuis vi febris acutæ *b* depulso; paullo *c* post, bono meo fato, e Laribus eminentis Medici mihi patuit aditus in contubernium Supraordinarij Philosophi Federici Pendasij, probitate non minus, quam doctrina spectatissimi; quorum memoriam in filij mei primogeniti Ioannis Federici nomine semper ore colere studeo. Hos apud Sapien-

a cal. Ianua-
1695-

b 1598. 27.
Aprilis ho-
ra. 2. noct.
c 1598. 8. Iu-
nij-

tie tunc summos dictatores dum adolescens erudiebar, & a
 Genitore suscepta doctrinæ Philosophicæ, Medicæque se-
 mina diligentiorè cultura tractabam; venaturus aucupio no-
 bili supra destinatam in singulos menses pecuniam a Patre
 meo mihi non nihil emolumentis, meditor erudito doctoque
 Parenti fructum aliquem ingenij mei mittere veluti lenoci-
 nium optatorum numerum: arrepraque capillata fronte
 præterfluentis occasionis Paterni dialogi, quem ipse *De geni-
 talium usu & dignitate* nuper Etrusco vulgauerat idioma-
 te, sub titulo *Censæ*; in quo de Anima Seminis nonnulla differue-
 rat, commentationem quamdam scriptis *De Anima Seminis
 Humani*, quam, iuuenili menti tunc decote & placente nomi-
 ne Græcanico; *Gonosychanthropologiam* inscriptam, ad Paren-
 tem transmisi: Delectatus ille mirum in modum libello filij
 (quæ parentum est omnium erga gnatos affectio) pluribus
 Medicis præclaris ipsum legendum præbuit, seu filij progres-
 sus in litteris apud eos ostentaturus, seu potius illorum iudi-
 cium non corruptum amore sibi comparaturus; amor enim,
 perinde ac odium, ut ait in *Centiloquio* nuncupato Ptole-
 mæus, iudicium corrumpit; quum ambo pariter augeant mi-
 nima, minuantque maxima: Illi vero viri viso tractatu, vno
 iam ore omnes laudare; sed ipsum adolescentis ingenij vires
 longe superare; ac esse partum aut Costæ defuncti surreptum,
 aut Pendasij neglectum, ipsorum alterius genuinum, Inueni
 Fortunio suppositicium non suspicari modo, sed aperte pro-
 fiteri. Quorum sapientum hominum censuram, a Patre mi-
 hi per litteras nunciatam, ego mihi conscius de genuino la-
 bore, summis gaudijs excepi: sed tamen interim angebar de
 mea non bona viros apud insignes existimatione: Quam-
 obrem educturus ex eorum animis omnem plagij suspicio-
 nem, resumptum in manus libellum ad incudem iterum re-
 nuocavi: dumque in ea speculatione pertractanda moror, Pa-
 ter letali morbo correptus me Genuam accersiti iubet; Bo-
 noniense studium quinquennale tristis defero, Genuamque
 repeto mœstissimus, Genitore iam vita functo, & sibi dum
 humato: Ibi paullo post Laureæ Philosophico-Medica-
 donatus a venerando Collegio, cui Rector præerat Iulius
 Guastavinius, promotore meo Alexandro Pagio, Patricio
 utroque Genuensij, compositis nescio an dissolutis rebus do-
 me-

d Senec. ep. 59

cinit. 201.

f 1599. men.
 Octob.
 g 1600. 23.
 Marij.

De propriorum Operum Historia. 7

meffici post infelicem Nouerca casum ex altissima fenestra domus, Bartholomæi Turriani Medici Clarissimi, meique Meccenatis persuasum, & opera Roderici a Fonseca, bene fauente Carolo Antonio Puteo Archiepiscopo Pisano, litterarum Patrono, Pisanam Academiam ingredi Logicam publico stipendio docturus: Quam Sparram dum exorno successu satis felici, philosophicum volumen alacriter urgeo, & mutato nomine De Anima seminis humani, volumen inscribo *De Ortu Anima humana*: quod utcumque completum insigni Philosopho Francisco Bonamico, viro solide docto, Pisis eo tempore Physiologiam publice colenti, cuius vtebar intima familiaritate, quum ingenua censura notandum dedissem, ille doctrinam operis approbare, ac prælo dignam asseuerare, meque pluribus ad hoc præstandum animare, ac incitare: Huius incliti viri iudiciū audiens Turrianus patronus meus, illico volumen a me, Genuam æstiuis ferijs reuerso, susceptum Typis Iosephi Pauonij cudendum tradidit, e quibus prodijt anno MDCII. inre merito dicatum hero Turriano: vulgat ipse libros proprio sumptu cufos, quorum varia fuisse iudicia, plurimi laudare tum voce, tum scriptis; Mundinus Mundinus Vicetinus Medicus vnus omnium carpere scribens *De Genitura*, cui responsum dare non opus esse duxi; quum animaduertentem facile cuius esse perspicere propositas ab eo viro difficultates, non esse meorum dogmatum expugnatrices. Ceterum qui primum Genæ cufi fuerant de Ortu Anima Humanæ libri tres in forma quarti folij, reciduntur non multo post Francofurti apud Ioan. Saur. sub octauo folij specie. Scopus in ijs est ostendere, Vnde, Quomodo, & Quando proueniant humanò fetui, matris in utero degenti, singula partes animæ humane; quæ nobis constitui ponitur, ac probatur ex vegetali, sensitrice, ac rationali: Primoque libro sententiæ Scriptorum aliorum examinantur: in secundo propria proponitur, explicatur, & confirmatur: in tertio difficultates eluuntur, quæ traditis antea dogmatibus negotium facessere videntur: Doctrina est pure Peripatetica, sexaginta folijs integris exarata.

h. 1600. 3. N.

i. 18. O. febr.

k an. 1606.

Peri-

Peripateticorum, Medicorumque placitorum Historia. II.

Pisis a Logico munere, cuius culturæ unicam Olympiadem dederam, promotus anno sæculi Christiani sexcentesimo quinto supra millesimum ad Aristotelis Naturalem Philosophiam explicandam, inter ceteros indolis egregiæ iuuenes Auditorem assiduam habui; quin & contubernalem Papium Caballetum Scandianensem; qui quum optaret publice defendendas theses disputationi proponere de promp-
tas ex Aristotelicis, & Galenicis dogmatibus; adolescenti sublimis ingenij duodeviginti capitibus libellum contexui, sub titulo, *Peripatetica Medicaque Placita*. Qui summo cum sui honore, magnaque cum Auditorum admiratione, subtilissimis disputantium argumentis solida responsa dedit, assistente me quidem (nam disputatio habita fuit extra scholas publicas in Ecclesia Sancti Nicolai) sed semper silente; quoniam ipsius doctrina, nullius auxilij prorsus indiga, sibimetipsi suffecit ad proposita theoremata propugnanda: Quæ non solum Aristotelis præcepta plurima Logica, Physiologiã uniuersam fere, Metaphysicã magnam partem, ac Moralis Philosophiæ multum complectebantur; sed etiam Galeni doctrinam satis attingebant; vtriusque facultatis præcipuis Questionibus in disputationem conuocatis. Opusculum typis impressum est Genuæ apud Iosephum Pannonium, anno Domini MDCV. in forma quarti folij, nuncupatum a Studio Iuuenis, sic me permittente; Marchioni Scandianensi Domino suo. Theses disputatæ Pisis Mense Martio, Liber sex folia continet integra.

Trium librorum de Vita Historia III.

Post hæc autem quam versarem lepidum pariter ac doctum alium dialogum Iosephi Liceti Patris mei, dudum a se Scholam Bononiensem adhuc frequentante coagmentatum, & editam Italico sermone, sub titulo, *La Nobiltà del Principali Membri dell' Huomo*; comperissemque in eo scribi Vitam non esse quid quod insuat a corde in cereras corporis nostri partes; in mentem venit ex rei natura disquirere Vi-

De propriorum Operum Historia. 9

tæ cum generatim, tum etiam speciatim acceptæ in singulis animantium generibus naturam, essentiam, operationes, & proprietates; operique manum admouens tribus libris vniuersam contemplationem distinxit: quorum primum, iuxta præceptum & morem Aristotelis, alienis opinionibus exacte discutiendis assignauit; in secundo propriam sententiam attulit, comprobauitque, diligenter agens de Vita tum in communi, tum speciatim de Vegetali seu Plantali, de Brutali, de Humana, de Cælesti, & de Mundana; singularum specierum Vitæ propositarum definitiones, operationes, & conditiones aperiens pro virili: demum in tertio plurima quæstiones, difficultatesque circa precedentium librorum sententias contingentia determinare tentauit. Qui huic operi contradixerit, neminem hactenus ego vidi; plerisque tamen noui, qui non meum, sed Federici Pendasij, quo Præceptore glorior, asserere non dubitauerunt: inter quos diu fuit Cæsar Cremoninus, in Patuino Lyceo non ita pridem ad plures annos Collega meus, eiusdem Magistri discipulus antiquior: sed postea videns meo calamo non dissimilia volumina plura in dies prodire; animaduertensque stilum, & sententias plurimum ab oratione, atque ab opinione Magistri communis abscedere, abiecta prorsus omni suspitione furti litterarij, meos mihi labores concedere coactus est. Opus Pisis a me conditum, Genuæ cusum anno salutis MDCVI. prodijt e Typographia Iosephi Pauonij medio mense Octobri, sub forma quarti Folij. Triplicem habuit dedicationem; etenim primus liber Serenissimis Ferdinando, & Christina Magnis Ducibus Etruriæ consecratus; Secundus Carolo Antonio Pureo Archiepiscopo Pisano dicatus; tertius Camillo Boerio Genuensi Philosopho Medico Clarissimo, viro mei amantissimo nuncupatus prodijt in lucem, ascendens ad folia centum & nouem cum dimidio: totum volumen impressum est expensis Boerianis.

Quatuor librorum de his qui diu viuunt sine alimento Historia IV.

DEinceps autem quum Pisis etiamnum Philosophus agerem inter Sapientiæ publicos Interpretes, anno Domini

B

mini

a 3. m. 1. 1.
b 1. de an. 1. 19

c die 14.

90 *Fortunij Liceti. Lib. I.*

anni MDCIII. puella Lunensis agri diuturno ieiunio famigerabilis, inſu Magnæ Ducis Chriſtinae Theologiſ, Philoſophis, ac Medicis oblata fuit in contemplationem; numquid adeo longæ abſtinentiæ vera cauſa poſſet inueſtigari: Conuenientibus omnibus ad conſultationem, & varijs opinionibus in omnem partem allatis, coniecturis actum eſt; nihil omnino certi determinatum. Ab eo tempore ſemper animo rationem tam admirabilis euentus perquirere ſatagens, interim conſultis autoribus de propoſito peragentibus, poſt annos plures elaboratum eſt a me plurimarum vigiliarum Opus, quod inuulgavi Patauij, legens anno Chriſtiano MDCXII. ſub titulo *De his qui diu viuunt ſine alimento*, diſtributum in quatuor libros; in quorum primo quamplures Abſtinentium hiftorias attuli ex probatis Autoribus ad veritatem ſubiecti ſue argumenti comprobendam: in ſecundo varias opiniones inſignium virorum expendi ad veritatem propoſiti proſpiciendam; in tertio propriam ſententiam de cauſis diuturni Ieiunij diligenter exprimere, comprobareque ſtudi; & in quarto demum enodaui diſſicilia, quæcumque rebus antea determinatis obſtare videbantur. Huic operi coronidem impoſui Patauij Philoſophiam publice docens; ibidemque typis excuſum impenſis Petri Bertellij bibliopolæ, folia centum & ſeptem cum dimidio repleuit. Dicauit volumen Andrea Mauroceno Senatori Veneto, qui Patauini Gymnaſij Moderator anno MDCIX. cum Collegiſ Triumuiris Litterarijs, me Patauinam ad Cathedram Philoſophiæ primam extra ordinem e Piſano conſimili ſubſellio vocauerat, atque traduxerat. Hos libros quum plerique viri docti collaudarent vnanimis, tres reprehendiſſe videntur; duo quidem aliqua in parte, tertius vero penitus; nam egregius Medicus Io. ^a Dominicus Sala placitum in eis de viuentium, ſeu miſtorum corruptione a cauſa interna; & non obſcurus Theologus ^b Aloyſius Albertus, alterum dogma de caloris habitudine ad humorem a me poſitum reprobare nititur; qui duo viri morata diſputatione rationibus agunt; quibus reſponſum dedi in opere de ^c Reconditis Antiquorum Lucernis: at quidam Stephanus Rodericus de Caſtro Luſitanus, non Hebræus ille Amburgeniſ Medicus, aſt alter eiufdem nominis & cognominis, nunc etiam Piſis Medicinam

^a art. med. c. 9

^b de operi. ſec. diſt. lec. 25

^c lib. 3. cap. 19
lib. 4. c. 28.

De propriorum Operum Historia. 11

dicinam theoreticam publico stipendio legens, edito libello *De Astia* inscripto totum meum volumen conuellere conatus est iurgijs potius quam argumentis: cuius procacem dicacitatem Nemesis mea castigauit in opere de Ferijs Altricis Anima; de quo suo loco fusius infra. Daniel autem Senner-tus, vir auro nostro celeberrimus, etsi videatur, nonnullis huius operis dogmatibus aduersari, tamen nostrae sententiae plane subscribit inquitens, *Et nihilominus compertum sit, quosdam sine cibo diu vixisse: hoc iam inuestigandum est, quae causa fuerit, cur in talibus nulla instauratio opus fuerit: Rectissime autem hic respondetur, hoc ideo factum, quia nihil absumptum fuit, aut certe non nisi longo tempore aliquid absumptum fuerit. Atque ita primaria questio in hac controuersa hac emergit, cur in non nullis corporibus nihil discutiatur, aut absumatur, ut nullo alimento, quo aliquid deperditum instauretur, opus sit. & mox. Atque ita diuturna abstinentia causa est humidi ad calorem ea proportio, ut illud ab hoc non nisi longo tempore absumi possit. & paucis adiectis. Si ergo etiam in homine humidum illud pingue & oleosum, quo calor innatus, tamquam flamma oleo, alitur, ita disponatur, ut a calore non absumi, vel non nisi tarde absumi possit, & nihil vel parum dissipetur, etiam nullo alimento opus est, etenim partes tum non attrahunt e venis, quia ipsis nihil deest. Quae sunt causae diuturnae abstinentiae perspicuis verbis a nobis relatae. Licet vir eruditus falso supponat nos existimasse diuturno ieiunio claros fuisse sanos homines integra valetudine gaudentes; qua de re litigat; nobis non officiens, qui eos inter corpora neutra, & morbosa collocauimus.*

Dum librorum de Animarum coextensione corpori Historia V.

A Gebatur annus Domini MDCXV. dum mihi legenti publice librum secundum Aristotelis de Anima declarandus erat contextus XXI, in cuius explicatione quum paulo latius comprobare studuissem; Animam intellectricem nihilominus corpori toti coextensam esse, quam sit Vegetalis, & Sensitiua; varijs Auditorum animis acceptum fuit hoc theorema; quia doctissimo viro Don Alexandro Maffeo Clerico Regulari (qui tum forte meum Auditorium praesens illustrabat) non ita facile probabatur; e contra vero

B 2 Don

d 3. prac. med.
part. I. sec.
2. cap. 2.

c 3. de his qui
diu vi. 5.
al. cap. 51.
52. 55. &
segg.

Don. . . . . Niger eiusdem Regulæ Sacerdos, eo tem-
pore celeberrimus in Cathedrali Patavina Concionator,
cuius itidem præsentia de suggestu dicens honestabar, meam
opinionem collaudabat, ac tuebatur. Hoc talium virorum
dissidium cum a Io: Benedicto de Ferrarijs Patricio Genuen-
se mihi nunciatum fuisset; e re mea duxi problema tractare
diligentius; & proxime sequentibus æstiuis vacationibus a
legendi munere publico duos compegi libellos *De Anima-
rum Coextensione corpori*; quorum prior ex rei natura, & ex
Aristotele comprobat singulas animas coextendi corpori sibi
subdito, non autem in vna tantum illius parte principe con-
tineri: posterior dissoluit omnes dubitationes, quibus con-
tendunt ostendere viri docti rationalem animam, ad sensi-
tivicis & vegetatiuæ discrimen, non esse toti corpori coexten-
sam. Editum est opus foliorum decem in quarto folij: cura-
uit proprijs sumptibus imprimendum Petrus Bertellius an-
no Christi MDCXVI. Vulgatum est Calendis Aprilis. Di-
catum Antonio Priolo Gymnasij Patavini Moderatori, paulo
post in Ducem Serenissimæ Reipublicæ Venetæ creato.
Contradictorem hic liber habuit Mundinum Mundinum in
opere suo de Genitura; cui non duxi necessarium esse respon-
dere; quod eius obiecta facile dilui valeant inspecto vero
sensu meorum dogmatum.

Libri de Perfecta constitutione Hominis in utero Historia VI.

Aggressurus contemplationem de Monstris, animad-
uertens vniuersam Monstrorum essentiam sitam esse
in lapsu Naturæ quomodocumque impeditæ ne rectum opus
efficere possit; errorem hunc Naturæ genitricis dignoscere
fatis non valebam, nisi prius introspecta eiusdem Naturæ
perfecta operatione; quoniam vt rectum est *a* index sui, &
obliqui; sic priuationes non nisi per *b* habitum introspecti
queunt; Quare tractaturus ex arte de Monstris, præmitten-
dam censui Commentationem *De Perfecta Constitutione Ho-
minis in Utero*: quam vnico libello complexus, ad Nicolaum
Contarenum Senatorem Venetum Gymnasij Patavini Mo-
deratorem, ac tandem Serenissimæ Reipublicæ Principem
inauguratum inscripto. Prodiit volumen foliorum vnde vi-
ginti

a i. de an. t. 85

b 3. de an. t.

25.

ginti sub specie quarti folij eodem anno MDCXVI. Calendis Aprilis e Typis, ære Petri Bertellij. Contradictorem habuit eundem Mundinum Mundinium, Venetijs Medicinã facientem; qui licet fere totum quartum librum suã disputationis de Genitura scripserit aduersus mea dogmata in hoc libello proposita, non tamen ideo me trahere potuit vnquam ad responsionem vllam; quoniam etiam hic viderim ipsius conatibus meas theses non expugnari; quibus accurate totum opus facultatis formatricis, ac generatricis in vtero pertracto; proindeque libellum non indigere nouæ meditationis auxilio.

Deum librorum de Monstrorum Natura, Causis, & differentijs Historia VII.

Patefacta iam perfecta Naturæ generantis animantia functione, potissimum in Humano sætu procreando; statim opus de lapsu ac impedimentis Naturæ Monstra generare coacta vrgere cœpi; & ad vmbilicũ eodem anno MDCXVI. perduxi sub titulo *De Monstrorum Causis, Natura, & Differentijs*, in duos libros distributum; in quorum primo de Monstris generatim agitur, in secundo diligenter tractatur de Monstris Humanis. Volumen Serenissimo Genuensium Duci Bernardo Clauaritiæ dicatum: typis Gasparis Criuelarij Patauij cœsum in quarti folij specie, viginti tria folia complens, Calendis Augusti publicatur. Contradictorem habuit nescio an dicam sugillatorem de Castro quẽdam Medicum Lusitanum in opere suo de *a* Meteoris Microcosmi; cui responsum dedit non ita pridem mea Nemesis in *b* disputationibus de Ferijs Altriciis Animæ. Sed ex aduerso doctis viris adeo placuit meditatio nostra, vt eius exemplaria cuncta breuissimo temporis interuallo e bibliopolarum officinis erepta non amplius venum prostarẽt; & frequentissimis postulationibus efflagitata Paullum Frambortum Bibliopolam, & Typographum insignem impulerint ad opus denuo cudendum adiectu pulcherrimarum imaginum ænearum, pluriumque meditationum a me recens habitaram. Quod volumen auctum ad folia triginta octo secundo prodijt in lucem longe venustius anno Domini MDCXXXIV. dicatum

*a lib. 2. cap. 3.
b disp. 25. 26.*

tum

tum Eminentissimo Principi ex Comitibus Guidijs Io. Francisco Cardinali a Balneo, Hero meo singulari.

Quatuor librorum de Spontaneo Viuentium Ortu

Historia VIII.

Aggressus iam pridem difficillimam contemplationem de causis & origine viuentium illorum, quæcumque vulgo dicuntur oriri ex putri materia; multis vigilijs deinceps in eam incumbere satagens; denique post plurimum annorum improbum laborem, aliorum operum textura sæpius interruptum Opus *De Spontaneo viuentium Ortu* quatuor libris distinctum ad exitum perduxi: quorum primus opinionnes alienas fufius examinat; secundus omnes causas ortus spontanei viuentium generatim ex rei natura depromit; in tertio species omnium spontenascentium animatorum seorsim explicantur; quartus demum difficultates, & quæstiones circa proposita contingentes diluit, atque determinat. Opus maiori forma foliorum nonaginta trium Vicetiæ cufum typis Dominici Amadei, prodijt in lucem Calendis Iunij MDCXVIII. consecratum Laurentio Iustiniano Senatori Veneto. Contradictorem habuit Antonium Ponce Sanctacrucium Archiatrum Regis Catholici in opere *De Hippocratica Philosophia*; cui viro responsum dedi non ita pridem edito libello de Anima subiecto corpori nil tribuente; deque Seminis vita, & efficientia primaria in constitutione fetus; verum in quo reprehenditur opus a Sanctacrucio, vicissim laudatur a docto Sennerto, dicente, *Quæ ratione autem in intestinis vermes generentur, a multis prolixè disputatur; quæ mea sit sententia lib. 3. Instit. pag. 255. & de Chymic. cum Arist. & Galen. consensu & dissensu cap. 2. exposui; quam iam confidentius tueor, quum pluribus eam defendere videam Philosophum doctissimum Fortunium Licetum in libro de Spontaneo viuentium Ortu.*

a 3. lib. pract.
med. par. 2
sect. 1. ca. 5

Quatuor librorum de Lucernis Antiquorum reconditis

Historia IX.

Vix e tenebricosa Spontaneæ Viuentium Originis speculatione me receperam, quum statim Genius abdita me-

De propriorum Operum Historia. 15

meditandi cupidus me trahit, seu trudit in obscuriorem contemplationem Antiquiorum Lucernarum, quæ recens inuenta sunt ardentes adhuc a multis annis intra terræ tumulos, nulla noni fomitis adiectione tam diu conseruata. Diuturnis vigilijs ad hæc Lucernas e tenebris intellectus eruendas elucubraui tandem Opus inscriptum, *De Lucernis Antiquorum reconditis* libri quatuor; in quorum primo diligenter earum detectarum varijs locis, ac temporibus historia plures afferuntur: in secundo diuersæ clarorum Autorum opiniones de causa tam admirandi Luminis expenduntur: in tertio causa veræ deteguntur ex rei natura mirabilis huius euentus; in quarto demum occurritur dubitationibus plurimis; quaestionesque multæ circa proposita contingentes determinantur. Liber inscriptus est Augustino Nani Senatori Veneto Triumviro Litterario. Cusus est Venetijs apud Euangelistam Deuchinum in quarto folij, complectens integra folia sexaginta cum dimidio; promulgatus Calendis Iunij. MDCXXI. contradictorem neminem habuit, quem ego viderim, laudatores plurimos, inter quos autor Musæi & Calceolarij.

a Sect. 6. page
716.

Librorum sex de Novis Astris & Cometis Historia X.

A Subterraneis luminibus ad æthereas faces, si non corporeis oculis, saltem aciei mentis longe occultiores, euehor eodem tempore: quum enim studiosorum hominum Intellectus admirando spectaculo nouorum siderum & Cometarum in caelo micantium commoti, talium euentuum alij locum ab Astronomis, alij causas generationis inquirerent a Physiologis: hos autem summos humanæ sapientiæ Dictatores simul non consentire de proposito, sed miris dissensionibus nunquam non altercari ad inuicem ægre ferens, animum appuli ad inuestigandum an aliqua ratione duæ partes hæ Philosophiæ, Mathematicam dico & Physiologiam, possent conciliari: tandem eas amice fœdere iungi posse conspexi: quarum consensum multis laboribus a me procuratum promulgavi sex libris editis *De Novis Astris & Cometis*; quorum sane duo priores dicati Io: Baptistæ Fuscarenæ Patavini Lycei Moderatori proponunt attributa communia de talium.

talium phenomenon conditionibus passim obseruata; & aliorum dogmata plurima perpendunt: Tertio nouorum siderum & cometarum subcaelestium natura & attributa diligenter excussa; quarto eorundem theoria ab obiectionibus Mathematicorum vindicata: liber vterque Octauiano Bono Senatori Veneto nuncupatus: Quinto caelestium cometarum & recentium astrorum origo & causae in Peripato deteguntur, & excoluntur; sexto demum eorundem aethereorum phasmatum contemplatio vindicata prorsus a recentium Peripateticorum obiectionibus: vtrumque librum Dominico Molino Senatori Veneto consecraui. Opus vniuersum, a Galileo per epistolam celebratum titulo laboris Atlantici, tres habuit contradictores; duos quidem insignes viros, Scipionem Claramontium, qui nonnulla sua dogmata mihi perpensa, & veluti meis theorematibus repugnantia labefactata restaurare firmareque studet ingenua disputatione; vt ad me non ita pridem scripsisti, eruditissime Naudae, qui ab eo viro catalogum operum ab se promulgandorum ad me misisti: ceterum vbi prodierit in lucem ea disputatio, vel acquiescam oraculis viri docti, vel excitabor ad veritatem forte depressam iterum subleuandam: Alter fuit Libertus Fromundus, qui nobili suo volumine Meteorologicorum vt passim plura meorum dogmatum collaudat; ita nonnulla sibi non placere fatetur ingenue, rationibusque depromptis ex rei natura propriam opinionem communire satagit: cui viro praestanti magna ex parte satisfacere conor in opere de Natura & Efficientia Luminis; quod multo antea ceptum, varijs occupationibus, aliorumque subnascantium in dies operum compositionibus interceptum, nondum ad vmbilicum ducere potui; quem tamen proximum video: Tertius fuit quidam Mathematicus, qui conuicijs potius quam rationibus agens, mea que vellicare magis quam sua confirmare studens, omnia liuide subsannat: cui breuiter Prima mea Nemesis occurrit, Cometarum controuersias tractans. Opus octo folia cum dimidio supra quinquaginta complectens, cufum Venetijs in quarto folio typis Ioannis Guerrilij, prodijt Calendis Julij MDCXXXVII.

Controuersiarum de Cometarum attributis Historia XI.

IAm meos de Nouis Astris & Cometis libros inuulgaueram; in quorum secundo quum omnium æui nostri, superiorisque seculi Scriptorum insignium opiniones examinafsem: ac inter eos cuiusdam Mathematici, qui tunc nondum aliquid publici iuris fecerat, nullam omnino mentionem habuissem; eius profecto culpa, qui rogatus a me suam de proposito sententiam, aspere satis & inciuiliter denegauerat: uisus meis de Cometis & nouis astris lucubrationibus, adeo liuore tumuit, ut post biennium editis quibusdam suis lectionibus, non ita bono fato pridem exceptis in Patauino Lyceo, uirus omnis maledicentiæ in me iaculauerit: Cuius peulantiæ ut coereret mea Nemesis (quam Primam appellauit, non quia secundam in hunc autorem comminarer, sed quia nullam hætenus aliam priorem Apologiam conscripseram Nemesiticam) primo *Controuersias de Cometarum attributis* exposuit, quinque disputationibus agens de Cometarum Quiete, Loco boreali sine Occasu, Parallaxi Aristotelica, Sede celesti, & exacta theoria Peripaterica; meas ad Aristotelem interpretationes ab oppositionibus liberans, & alienas euellens, ad aures non solum Aristotelis, uerum etiam ex rei natura, & ex Astronomiæ penetralibus omnia comprobans unico libello, Venetijs apud Georgium Valentinum excuso foliorum undecim sub forma quarti folij, anno Domini MDCXXV. Volumen Donato Mauroceno Senatori Veneto dicatum, salibus quidem aculeatis respersum, ut apologeticum prouocatum decebat, sed tamen non opprobamentis inquinatum.

Scholy de Camelo Bulla Historia XII.

AD hæc Primæ Nemesis Controuersias quum respicere debuisset Licetomastix ille Mathematicarum professor; adeo uicissim exarsit ira, ut prostituto penitus omni pudore libellum famosum aduersum me calumnijs onustum uulgauerit: quod probrosam uolumen Socrates meus ueluti Xanthippes mulierculæ rabidas exclamations maledicentiasque

C

tiaque floccipendens, alto silentio decreuerat aspernari; sed tamen exorari passus est ab amicis, cordatis doctisque viris, vt breui *Scholio de Camelo Bulla* conuicatoris calumnias eluderet, silentium iudicans omnibus eius iurgiis in posterum afferendis: Quare strictim obscenas illius voces reprimens, velato vultu ac nomine, pudibunda Nemesis iurauit adeo procaci scriptori se tertio non responsuram. Scholium editum fuit in folio trifolium ad calcem operis de *Intellectu Agente*; quod tunc impressionis sinem aspiciebat. Dicatum in Ara, in qua Camelus Mineruæ læsæ sacrificatur, Dominico Molino: Cui Senatori Veneto postea Camelus ille, quasi rediuius, non erubuit inscribere librum quemdam tertium, ceu plaustrum lædoriarum non solum in me, quem sciebat promissis esse staturum, quibus dixeram nolle me amplius eū vlla responsione dignare; sed etiam in Souerum insignem Mathematicum, virum candidissimis litteris pariter ac moribus; a quo non semel disputans victus fuerat, iam vitam defunctum; adeoque cum laruis luctari, & cum vmbtris depugnare, leporina quadam audacia mortuo Leoni procaciter insultare, surdamque terram ignaue verberare. Sed valeat ille Bulla, cuius nomine coinquinanda non est mea charta supelles; cuius opprobramenta non habebunt vnquam me lectorem. Cusum fuit Scholium Parauij, apud Gasparem Criuellarium anno MDCXXVII.

Quinque librorum de Intellectu Agente Historia XIII.

Scripturus de Rationalis Animæ Immortalitate in Peripato (ad quod opus iteratis me suasionibus impulerat Franciscus Ferrantes amicus optimus) operæ pretium duxi prodromum dare volumen *De Intellectu Agente*, quo diruerem omnes Alexandræorum machinas ædificio Immortalitatis infensas, & omnia Aphrodisæorum subterfugia, ne meas interromperent meditationes; quæ magnam ob subtilitatem attentionis indigæ non debebant obstrepentibus auribus & animis excipi. Quinque libris igitur vniuersum negotium de Intellectu Agente complector: quorum primus alienas opiniones expendit de Intellectus Agentis Existentia, siue Necessitate: Secundus examinat aliorum dicta
de

De propriorum Operum Historia. 19

de Intellectus eiusdem essentia : tertius perpendit aliorum sententiam de functionibus Intellectus Agentis : quartus animaduertit aliena dogmata de Proprietatibus Intellectus Agentis : quinto demum propria sententia promulgatur intra septa Peripateticæ doctrinæ de Intellectus Agentis Nomenclatura, Existentia, Essentia, Functionibus, & Proprietatibus : Opus consecratum Serenissimæ Reipublicæ Venetæ : cusus Patavij sub ampliori forma a Gaspare Criuellario Anno Domini MDCXXVII. complectitur folia octoginta tria cum dimidio ; Neminem habuit, quem ego quidem nouerim, contradictorem.

Variorum Elogiorum Historia XIV.

A Nimi gratia pariter, & obseruantia tesseram erga Serenissimum Genuæ Ducem Io: Lucam Cluari, & amplissimos plerosque Venetos Senatores, multa pepigimus Elogia, nostri temporis Heroicas virtutes concelebrantia : quæ per Gasparem Criuellarium cusa Patavij distinctis folijs anno Domini MDCXXVII. compaginata constituunt non ita spernendæ magnitudinis libellum. Ea vero compacta sunt utcumque ad imitamentum antiquorum Idylliorum referentium formam Altaris, Alarum, Securis, atque Syringis; quas pœses olim Simmias Rhodius, Theocritus Syracusius, Dosiadas, & alij veteres priscis Heroibus cecinerunt.

Imitationum Figurati metri a Simmia Rhodio inuenti Historia XV.

S Ed & opusculo quodam alio seorsum omnia ferme talium Idylliorum imitamenta compegi, Fistulam, Ouum, Altare, Securim, & Alulas representantia, sub titulo *Imitationum Figurati metri a Simmia Rhodio inuenti*; quæ Iusi cum alijs Etruscæ Musæ carminibus in laudem inclyti Senatoris Veneti Hieronymi Landi, quum ex Prætura Patavina egregie gesta rediret in Patriam : Libellus editus in forma octauæ folij, bifolium continet: cusus Patavij a Gaspare Criuellario anno Domini MDCXXVII. dicatus est Ioanni Ciampolo tunc a Secretis Principum S. D. N. Urbani Octauæ.

Quatuor librorum de Immortalitate Rationalis Anima ad mentem Aristotelis Historia XVI.

INterim vero dum hæc ludens pango, semper habens animum ad Immortalitatem Animorum excolendam; animaduertens opinionem Alexandri de mortalitate rationalis Animæ magnum indes incrementum suscipere cum maximo ingeniorum in Peripato tenellorum damno; continenter urgebam opus antea diu cœptum *De Rationalis Anima Immortalitate ad aures Aristotelis*: demumque post multarum vigiliarum labores volumen ad exitum perduxî, quatuor libris distinctum; quorum primus excutit omnes opiniones infensas Immortalitati: secundus immortalem esse rationalem animam ostendit ex ijs attributis, quæ illi tribuit Aristoteles in primo Statu, priusquam ipsa corpori consocietur in formam: tertius argumenta ducit immortalitatis ex conditionibus ab Aristotele datis Animæ, dum in corpore degit hominem constituens, adeoque in secundo Statu: quartus assignat rationes immortalitatis ex ijs attributis, quæ conceduntur ab Aristotele animis in tertio Statu post obitum hominis a corpore separatis. Volumen in folio foliorum septemdecim supra centum exijt e Typographia Gasparis Criuellarij sub anno salutis MDCXXIX. dicatum fuit Serenissimo Venetiarum Principi Ioanni Cornelio, Gymnasijque Patavini Moderatoribus, Nicolao Contareno, qui postea fuit Reipublicæ Princeps, Petro Bondimerio, & Dominico Molino, Senatoribus. Neminem adhuc mihi videre licuit, qui libro contradixerit; etsi Cæsar Cremoninus Collega meus, & Aloysius Albertus Sacræ Scripturæ publicus interpres, ambo D. Federici Pendasij discipuli me seniores, ambo doctrinæ Alexandri Aphrodisæi cultores, non semel dixerint se volumini meo contradicturos; quia nulla contradictione relicta diem obeuntes fato cefferunt.

Allegoria Peripatetica ad Aenigma Vetus Elia Lelia Crispis Historia XVII.

QUum forte meas ad manus peruenisset explicatio Marij L. Michaelis Angeli ad Aenigma tenebricosissimum, quod

quod superiori seculo transmissum fuerat ab Academicis Mediolanensibus elucidandum Patauinis eo tempore Professoribus : Griphusque miro contextus artificio videretur exposcere diligentiorum interpretationem : ego non leuem coniecturam habens e libro de Mundo ad Alexandrum inscripto Scrupum ab Aristotele dudum efformatum fuisse ; duplici libello conatus sum intima Parabolæ sensa penetrare ; primoque plures doctorum hominum explicationes diligenter examinavi ; secundo tres interpretationes Aenigmatis in Peripato proposui ; quarum priore demonstratur , Aristotelem artificiose Eliæ Leliæ Crispis Epitaphio tractare singulas Generationis naturalis vniuersim sumptæ conditiones : posteriore ostenditur, Philosophum hic Moralia tractantem agere de cunctis attributis Amicitiae perfectæ : postremam tandem declaratur, Aristotelem in Gripho subtiliter agere de tertio rerum naturalium principio , quod Priuatio passim appellatur in Scholis . Volumen Patauij a Gaspare Criuellario cufum in quarto folij, continens integra folia quadraginta sex, vulgatum anno Salutari MDCXXX. Cal. Septembr. dicatum est Paulo Mauroceno in clyto Senatori Veneto. Nullos habuit contradictores.

Encyclopadia ad Aram Nonarij Terrigenæ Historia XVIII.

Sueriora Philosophiæ studia demulcens, Antiquiorum Idyllia, speciem Altaris, Alarum, Oui, Securis, & Syringis admirabili quodam artificio referentia, quod obscurissima forent, commentarijs illustrare mihi proposui subcessuarum horarum tempore, mitioribus hisce Musis congruenter dicato. Ac primum quidem vetustissimum Altaris poematum aggressus, quod alij Dosiada, alij Besantino cuidam, alij Theocrito Syracusio, & alij Simmiæ Rhodio acceptum referunt, explicare tentavi ; Nonariumque Terrigenam illius Autorem salutavi ; quod ita se circumscripserit Autor in Idyllio. Commentationem sub titulo *Encyclopadia ad Aram Nonarij Terrigenæ* vulgaui ; quoniam ex omnibus prope disciplinis ad eam efformandam suppetias habuerim. Cufum est opus Patauij in quarto folij a Gaspare Criuellario anno Domini MDCXXX. continet folia viginti quinque. Dicitur

tum fuit litteratissimo Principi Urbano Octauo summo Pontifici. Neminem habuit haecenus contradictorem, quem ego quidem viderim:

*Encyclopadia ad Aram Publilij Octauiani Porphyrij
Historia XIX.*

Eodem tempore prosequerbar cum suauioribus Musis ænigmatia Pagnia commentari: & Aram olim a Publilio Optatiano Porphyrio in Apollinis Pythij cultum conscriptā solis versibus senarijs; vno litterarum numero maiori minori que discrepantibus, multiplicem antiquiorum historiarum & obscuriorum fabularum eruditionem complectentibus, encyclopadia pariter explicare sum aggressus; breue volumen eodem anno MDCXXX. contexui: cusum a Gaspare Criuellario Patavij in quarto folii; vndecim folia repleuit: Dicitum Vido Mauroceno Veneto Senatori.

*Libri de Anima subiecto corpori nil tribuente: Deque Seminis
Vita; & efficiencia primaria in constitutione fetus
Historia XX.*

a 1618.

Quum olim a agens de Spontanéo Viuentium ortu, maximum dicendorum fundamentum iecissem, ac multis rationibus vallassem, formam in materia reperiri posse, quæ nihil prorsus corpori subiecto tribueret, nō actum primum, non operationem vllam, sed in eo velut in vase degeret, nihil ad ipsum pertinens: non multo post in clytus Antonius Ponce Sanctacrucius Hispaniarum Regis Protomedicus in opere suo De Hippocratica Philosophia mihi de proposito litem indixit, & contradixit aperte: quum ex aduerso V. Cl. Daniel e Sennertus meam opinionem collaudauerit, vt supra notauit. Licet autem Sanctacrucius multo prius illud opus suum fecerit publici iuris; mihi tamen ipsum in illo mea impugnantem videre non licuit, nisi dum præmonstratum habui ab amico viro Io: Augustino Balbano Medico Genuense: Quare statim assumpto calamo respondere tentavi Archiatro Regio; non solum propugnans meū theorema ab eo impugnatum; sed etiam, quod in suæ sententiæ

b 1622.

c 3. prac. med.
par. 2. sect.
1. cap. 5.

d Hist. 8.

De propriorum Operum Historia. 23

tia confirmationem addit, semen non esse animatum, & agere vt instrumentum separatum ab efficiente primario, placitum aperte repugnans nostræ sententiæ dudum promulgatæ in opere De Ortu Animæ humanæ, perpendere sumi aggressus; & spacio dierum fere quadraginta compositum est opus sub titulo *De Anima subiecto corpori nil tribuente; Deque Seminis vita, & efficientia primaria in constitutione fœtus.* Ipsum prælo Varisci Variscij suppositi Patavij sæuente pestilentia MDCXXX. Volumen in quarto folij solum octo folia continens dicatum fuit Ioanni Amulio Senatori Veneto.

Disputationum Nemesiticarum De Ferijs Altricis Anima Historia XXI.

Quod iam a pridem inuulgaueram volumen De his qui diu viuunt sine alimento, quum a multis viris doctissimis non probaretur solum, sed laudibus miris extolleretur, atque suspiceretur; vnus tamen inuentus est, qui prorsus ipsum improbarer non modo, verum probrosis conuicijs despiceret, lacerareque tentaret in eschartabulo Volusiano De Astia recens edito Stephanus quidam Castro Lusitanus Medicus in Pisano Gymnasio legens; diu anceps hæsi an huic homini de proposito responderem: tandem ratio multiplex ab amicis allata, potissimum a Laurentio Pignorio, viro summæ probitatis & litteraturæ, me suasisit ac excitauit ad curandam Cachexiam maledici scriptoris, & ad reprimendam Castroniensem petulantiam: totumque libellum eius famosum excussit mea Nemesis, non tam propria propugnans, quam aduersarij dicta refellens, illius opprobriamenta sordidiora salibus aculeatis eruditionis euellens, discutiensque viginti quinque disputationibus; & occasione data vigesimam sextam disputationem addens; quæ de Monstrorum ortu ex nefaria bruti & hominis commistione, meum aliud theorema dudum propositum in opere De Monstrorum causis natura & differentijs (quod contumeliose Castro damnauerat in libro De Meteoris Microcosmi) sartum tectum tuetur. Opus inceptum mense Iunio MDCXXX. terminatum est mense Februarij MDCCXXXI. cufum.

a 1618.

b 1630.

cufum Patavij feruente Peftilentia typis Varifci Varifcij, qui
 vix absoluto volumine cum vniuerfa familia numeroſa mor-
 bo deceſſit e viuſ, vt duo poſtrema folia Venetijs cudere
 mihi neceſſe fuerit. Volumē complectitur folia triginta
 ſeptem in quarto folij. Dicatum fuit Patavini Studij Mode-
 ratoribus Franciſco Mauroceno D. Marci Procuratori &
 Collegis Venetis Senatoribus. Prodiit ſub titulo, *De Ferijs*
Altriciſ Anima Nemeſetica diſputationes: Quas quum Ro-
 mæ legeret Petrus Seruius, doctrina pariter ac eruditione
 Medicus inſignis, ad te (Naudæ) Patavium ex Vrbe per-
 ſcripſit in epiſtola, quam mihi legendam dediſti, *Tu itaque*
Vir clariffime ad nos iter para: Interea fruere celeberrima iſta
Academia; fruere Liceto, quem ipſe abſens veneror; quem nunc
oſculor in Ferijs altriciſ anima. Vale Romæ xi. Kal. Sexiſiles
MDCXXXIII. Idemque ſentit ac ſcribit ſub anagramma-
 tiſmo latens Perſij Treui in opere Domefiticarum exercita-
 tionum de Sero Lactis, vbi reprehenditur Caſtro mihi ma-
 ledicens; ait enim Treuus, *et Licetum (quem virum. Dij boni!*
ſæculi noſtri ornamentum) inſanire libuit hunc hominem aſſerere
Caſtrum non puduit. Sed & eidem conſentiens alius vir doctus
in celebri Gymnaſio Philoſophiæ publicus interpres, cuius
nomini ne parcerem, eiufdem famæ non parceret Caſtronia-
na maledicētia, Patavium ad me perſcripſit hoc epigramma,
Ad Fortunium Licetum &c. dum Nemeſeticas eius diſputa-
tiones legit, iterumque legit & admiratur N. publ. Phil. Profeſſor.
 „ Quid mihi commemoras traxiſſe ad ſe Orphea Syluas
 „ Sæuitiam immites dedocuiſſe feras?
 „ Structos quid narras Thebarum Amphione muros
 „ Pollice dum tangit fila canora lyra?
 „ Alcidem fileat nimis ambitioſa vetuſtas
 „ Auratis nodis dum trahit ille viros.
 „ En nouus Alcides, Amphion, ac Orpheus alter
 „ In re iam ſumpſit fabula priſca fidem:
 „ Aſtriaſtis enim Nemeſis populata lepores
 „ Concelebrat laudes docte Licere tuas.
 „ Non minus eſt Caſtri linguam frænaffe ferinam,
 „ Moribus immites quam domuiſſe feras.
 „ Aude animis viciffe Sophum fortaiſſe licebit,
 „ Non fortuna tuum nomen & ipſa timet.

c in ſn. lib.

Pyro-

De propriorum Operum Historia. 25

*Pyronarchæ, siue duum librorum de natura Fulminum: deque
Februm Origine Historia XXII.*

Vix a pestilentia: sanissima contagione me receperam, quum meam mihi salutem gratulatus, ad me transmisit Aenigma Pyronarchæ Iulius Recalchus in Ferratiensi Lyceo Medicus primarius, a me postulans explicationem litteris datis die xrv. Decembris MDCXXXII. Statim aggressus interpretationem die xx. Decembris eiusdem anni, quantum per occupationes mihi licuit opus vrgens, geminam solutionem attuli Gripho, physiologicam vnam de Fulminum natura, medicam alteram de Februm origine; quam vtramque terminavi die tertia Octobris MDCXXXIII: eusum est volumen Patavij mense Nouembri proxime secuto typis Iulij Criuellarij in quarto folij, complectens folia septemdecim cum dimidio: dicatum fuit Eminentissimo Felici Centino Cardinali Asculano. Librum quum legisset eruditissimus Balthassar Borifacius, hæc metra pepigit,

„ Ancipiti summus gladio se Iupiter armat,
„ Fulmine sæpe iuuat, fulmine sæpe nocet:
„ At tu dira Iouis, Fortuni, corrigis arma,
„ Vt nunc illa iuuent, quæ nocere prius,
„ Inque libris medicata tuis vel noxia profunt
„ Et cicur efficitur vel Pyronarchæ ferox.
„ Quod si perniciës nequeat nos tanta inuare,
„ Mitior est saltẽm, vix quæ nocere potest.
„ Illa minax, violenta, furens, quæ conentit Orbem,
„ Torpet, &, vt serpens, carminerupta tuo est.

Duum librorum de Natura Primo-Mouente Historia XXIII.

Voluebatur annus MDCXXXIII. quum in locum defuncti Collegæ mei promotus est ab excelsio Senatu Veneto Vir Floridus, qui Philosophiam in Patavino Lyceo mecum ordinariè profiteretur: ipse priusquam Patavium accederet, ad me perscripsit Epistolam humanitatis plenam, qua multis me prorsus auocare studuit ab omni litteraria concertatione: consignatam Epistolam conciuï suo clerico, qui Pa-

D   Patavium

tauium (quo venturus iter ingrediebatur) eam ad me perferret; is antea multis alijs viris legendam aperuit, qui me de litteris a Collega missis conuocauerunt: demum bonus ille Clericus prostitutam signauit, ac defloratam, quasi virginem tabellario publico tradidit ad me ferendam; quam ego post alios legi conscriptam verbis ipsissimis,

Molt' Illustre & Eccellentissimo Sig. & Patrono Colendissimo.
 Nel riceuere dalla Serenissima Republica l'honore della condotta in cotesto nobilissimo Studio di Padoua, vna delle maggiori allegrezze, che habbia sentito e l'vdir, che debba leggere a concorrenza di V. S. Eccellentissimo. E assai noto quel magnanimo detto di Alessandro, che haurebbe egli volentieri combattuto ne' giochi Olimpici, si Reges habiturus fuisset concertatores; massimamente per che spero che appresso di noi questa, che si chiama volgarmente concorrenza, sia per riuscire radice di honesta amicitia, si come e auenuto a molti virtuosi della vera gloria singularissimi amatori. Esempio n' habbiamo in Apelle, e in Protogene, i quali facendo a gara di tirare fortissime linee a ostentatione dell'arte loro diuennero poi per tal cagione grandissimi amici. Nacque contesa come scrisse il Boccaccio fra Natan, e Mitridanes pretendendo ciascheduno di loro il primato della liberalità, ma alla fine si risolse in scambieuole beneuolenza. Appresso Homero Glauco e Diomedè si condussero nel campo per combattere ma conosciutosi si stinsero in amicitia. Nella Republica Tebana di gloria fù gara fra Epaminonda e Pelopida, con tutto ciò si conseruarono sempre affettionatissimi amici, perche vedeuano, che il publico bene richiedeuo da loro quello, che doppo molto tempo disse Tacito, priuata odia publicis utilitatibus remittenda esse, nel che si dimostrò perfettissimo Cittadino Aristide, quando eletto Ambasciatore di Atene con Temistocle depose le discordie, che con esso lui haueua. Luciano non seppe mai meglio e con risa maggiori burlarsi de Filosofi, che introducendoli litiganti, e contentiosi; e certamente ha pregiudicato assai alla fama di alcuni Filosofi grandi l'essere essi stati fra loro emuligareggiatori, come furono Platone, e Senofonte, Diogene.

De propriorum Operum Historia. 27

» gene, e Aristippo, Aristotele, e Senocrate; quanto me-
 » glio e piu loduolmente si portarono Talete, e Solone,
 » quantunque competitori nella nominanza della Greca
 » sapienza? Le discordie sono disdiceuoli quando non
 » siano come quella che nacque fra Pilade e Oreste, ap-
 » presso Euripe, fra Niso e Eurialo appresso Virgilio, o co-
 » me quelle, che scritte Eliano essere bene spesso accadute
 » fra Pausania e Agatone. Ho voluto con V.S. Eccellentis.
 » passare questo officio per significarle l'animo mio, il qua-
 » le professerà sempre essere non meno ammiratore del suo
 » sapere, che imitatore delle sue virtù. Ho voluto che ella
 » conosca in me quella facilità, che come dice Plutarco est
 » viaticū amicitie, e per tal cagione lungi quel brutto detto
 » figulus figulum odit, auguro à me quello di Cicerone,
 » vim habet magnam ad conciliandam amicitiam studio-
 » rum similitudo, e quello di Aristotele, sunt sibi iucundi
 » similes, eademque profitentes; e con tal fine scusando la
 » penna forse trascorsa in troppa lunghezza le fo riueren-
 » za e le bacio le mani. Perugia li 4. Settembre 1633.
 » D. V. S. m. Ill. & Eccellentis. Ser. Aff. G. T. G.

Cui quidem epistola statim ego responsum dedi per tabella-
 rium in hac verba,

Molt' Illust. & Eccellentis. Signor e Patron Colendis.
 La lettera, che V.S. Eccellentis. si e compiaciuta di scriuermi sin
 sotto li 4. del corrente, resami non prima di bieri, mi è stata oltre
 modo grata; sendo ripiena non meno di eruditione, che di corte-
 sia: & si come nell'eruditione mi ha dato a gustare colla mente
 il nettare de' suoi scelti concetti, così nella sua cortesia mi ha ciba-
 to la volontà coll'ambrosia di una rara genilezza. Al suo beni-
 gno affetto corrisponderò io sempre con pari propensione d'animo;
 & la sua molta eruditione se non mi sarà possibile di pareggiare,
 non mi sarà però tolto di lodare. Si che rendendole infinite gratie
 dell'honor fattomi nell'offerirmi la sua amicitia, da me cordial-
 mente accettata, le bacio per fin di questa le mani, con farle molta
 riuerenza. Padoua. 19. Settembre 1633. D. V. S. m. Ill. & Ec-
 cellentis. Ser. Aff. Fortunio Liceti.

Aduenit non multo post Vir Floridus Patavium: Ipsum in-
 uisi, domum eius adiens; statimque percontatus est, an ha-
 buerim eius epistolam; respondi me illam recepisse; subiun-

xique responſionem ad eum dediſſe; quam vltro mihi con-
 feſſus eſt a Tabellario ſibi delatam; vt propterea ſemper
 ignorauerim cauſſam perconctationis. Paucis ab inde die-
 bus viſitationem mihi rependit: mutuo radices amicitia iei-
 cimus: cui colenda quum forte per eos dies in lucem dediſ-
 ſem librum de Natura Fulminum; deque februm Origine
 ſub titulo Pyronarchæ, tranſmiſi ad virum Florentem exem-
 plar per Amanuenſem meum, rogans vt, ſi quid in opere
 comperiret emendandum, dignaretur id mihi communicare,
 quo poſſem eius admonitione ſaltem alia volumina, quæ cu-
 derentur in poſterum, perfectiora reddere: nunciauit mihi
 Iuuenis, ſe domi virum eximium non inueniſſe; reliquiſſe ta-
 men libellum in manibus Adoleſcentis clerici, quem ipſe fi-
 lium exiſtimauit, certe contubernalem agnouit; eique lega-
 tionem meam egregio Doctore renunciandam dixiſſe: ceterum
 poſtea ſuſpicatus ſum ab adoleſcente libellum viro Flo-
 renti datum non fuiſſe, quum ſæpius exinde cum eo collo-
 cutus de libro ad ſe tranſmiſſo ne verbum quidem. Quum
 deinceps illuxiſſet prima dies anni litterarij MDCXXXIII-
 MDCXXXIV. III. Non. Nouembris, ego de more, ac ex of-
 ficio publicum ſuggeſtum conſcendi Studioſis Philoſophiam
 dicturus; cœpique ferere proloquia octauj libri Phyſicorum
 Ariſtotelis, qui toto illo anno ſtudij mihi declarandus erat;
 primamque prælectionem habui, qua poſt explicatam
 Alcmenæ Mythologiam uſe probaui Primi-Mouentis me-
 ditationem ad Philoſophum Naturalem eo potiſſimum no-
 mine pertinere, quod eſſet vere proprieque Natura; cuiusmo-
 di non eſt anima rationalis poſt hominis obitum a corpore
 ſeparata, quia nullam haberet naturalem propenſionem ad
 corpus; adeoque non ad Phyſiologum attineret, ſed ad ſolum
 Metaphyſicum: Et quum hoc effatum, interdicens anima
 ſeparatæ a corpore defuncti phyſicam potentiam ad corpus
 denuo ſubeundum, non ita probari videretur viris doctis; id
 ipſi mihi ſtatim a lectione deſcendenti Scalas Gymnaſij ſigni-
 carunt oretenus ingenue: Quibus vt morem gererem, ſequen-
 ti Schola, quæ 6 Nonis proximis habita fuit, meditationem
 vberiore habui de propoſito; qua plene ſibi ſatiſfactum eſ-
 ſe dixerunt eximij viri. Vtraſque meas lectiones illas præſen-
 tia ſua plurimum illuſtrauit vir Floridus, qui nondum legen-
 di

a 3. Nouemb.
 1633.

b 5. Nouemb.

di munus aggressus fuerat in hoc Lyceo: Sed mox ad vi.
 Idus e sublimi loco publice librum eundem Aristotelis in-
 terpretari quum incœpisset, & ad v. Idus prosequeretur
 solus ex instituto Scholarum, me quamplurimos inter alios
 auditorem habuit: & quum pleraque perorasset, omnes in-
 genij sui neruos, præfente & audiente me, intēdit vtraque
 sua prælectione in euertendis dogmatibus a me positis antea
 de Natura Primo-Mouente; dequæ Rationalis animæ post
 hominis obitum a corpore separata nulla physica propensio-
 ne ad corpus: plurimum satagens non solum contra meas po-
 sitiones ostendere tam Primum-Motorem nō esse Naturam;
 tum animæ defuncti naturalem inesse potentiam ad corpus
 denuo subeundum: sed etiam rationes, quas attuleram ad
 mea theoremata confirmanda, solubiles esse. Quibus contra-
 dictionibus vt occurrerem postulauerunt a me Studiosi plu-
 rimi, qui prælectionibus vtriusque nostrum interfuerant: nō
 potui detrectare negocium, & Auditoribus meis huiusmodi
 speculationem denegare; Propterea sequenti proximo liti-
 terario confesso, qui xviii. Calend. Decemb. habitus est,
 vtrumque meum dogma latius confirmaui, & obiecta cōtra-
 dicentia, a viro Florente proposita, dilui; sic asserentibus
 omnibus Auditoribus viua vocis oraculo; quin & eorum
 nonnullis id perscribentibus ad amicos longinqua Gymnasia
 colentes; vt mihi per litteras g repetitas nunciatum est e
 Pisano Lyceo a Cl. V. Iulio Guastauinio. Sed & quum alijs
 viris Patavij degentibus, qui meis prælectionibus præsentibus
 esse non potuerunt, incussum fuerit ardens desiderium ha-
 bendi scriptam apud se talem disputationem; quo cœperunt
 consimiliter exardescere qui præsentibus easdem audiuerant;
 hinc euenit vt veluti facto impetu iidem omnes ad vnum a
 me precibus iteratis efflagitare, ac tandem exorare, dispu-
 tationes has vt facerem publici iuris: Quocirca scribendi
De Natura Primo-Mouente prouinciam aggressus h. xi. Cal.
 Decembris MDCXXXiii octoginta quatuor vigilijs opus
 terminaui: Prid. Id. Febr. MDCXXXv. Distinxi volu-
 men in duos libros, in quorum primo physicis rationibus ex
 Aristotele probaui, Primi-Mouentis nomen & rationem
 pluribus entibus convenire; & horum singulum esse vere
 proprieque Naturam: in secundo discussi rationes, quibus
 vir

c 8. Nouemb.
 d 9. Nouemb.

c 14. Nouem.

f 22. Maij.
 1634.
 g 3. Maij
 1634.

h 21. Nouem.
 1633.
 i 12. Fe. 1634

vir Floridus ostendere conatus est, Primum-Motorem immobilem omnino, non esse vere ac proprie Naturam, & alias etiam a viro Florente non tactas. Cusum est opus Patauij typis Iulij Criuellarij. Prodiit mihi ex Typographia Cal. Iulij MDCXXXIV. in forma quarti folij; replet integra folia viginti septem. Irrepsit magni momenti lapsus Impressoris in quintam faciem Præfationis; quum enim corrigens folia scripsissem iterato, ad *Physiologum* non attinet, sed ad solum *Metaphysicum*; Typographus correctionem non intelligens, transposita dictione *solum* semper impressit, ad *Physiologum* non solum attinet, sed ad *Metaphysicum*. Ego vero singula exemplaribus deleui calamo dictionem *solum*, quam non fuit ita facile suum in locum transponere: Si vir Floridus codicem inemendatum habuisset; iam ab Impressoribus ante me recepit, prece vel pretio corruptis; Liber dicatus est Inclytæ Nationi Germanicæ Liberales artes Patauij colenti; a qua munifice liberali donatus sum argenteo cratere deaurato peramplo; quod artificij pulchritudine, materiei pretio ac magnitudine minime cedit Nestoreo poculo, tantopere apud Homerum, Anacreontem, Athenæum, & alios tam priscos, quam recentiores concelebrato; quod quidem Cissybius Homerus describens ait,

Juxta etiam poculum perpulchrum; quod domo tulerat senex.

Aureis clavis transfixum: ansæ autem ipsius.

Quatuor erunt: bina autem columba circum quamlibet.

Auræ pascebant: duo autem subter pedes erant.

Alius quidem laborans submouisset a mensa.

Plenum existens: Nestor autem senex sine labore tollebat.

Germanicum vero munus est Scyphus argenteus deauratus, multis calaturis ornatus, ansarum loco manubrium habens; & operculum; cui miles immidet; hastam dextra manu gerens elaram, læua clypeum gestans; in quo biceps Aquila, argento cælata, suisque coloribus interstincta, signum Imperialis Maiestatis inspicitur: ad oram Cymbij legitur inscriptio FORT. LICETO NAT. GERMANA PHILOS. MED. ET THEOL. PATAV. GRATI ANIMI MONUMENTVM D. AN. MDCXXXIV. Honorarium hunc ego scyphum Opuntijs fratribus, a Plutarcho iure notatis, quod vel argenteo poculo in duas discisso partes,

o He-

k 11. Iliad.
l. 11. d. p. ca. 1.
m Alc. emb.
102.

n de am or.
frater.

De propriorum Operum Historia 31

o Hereditatem acuto ferro herescere
 non erubuerint, minime legauero; sed Primogenituræ sym-
 bolum ponam meæ posteritati; quæ tali præmio litterarum cer-
 tamini animetur ad litteras excolendas.

*Duum librorum De Rationalis Anima varia Propensione ad
 corpus Historia XXIV.*

Occasio scribendi libros *De Rationalis Anima varia pro-
 pensione ad corpus* eadem omnino fuit, quæ nuper expo-
 sita tractandi *De Natura Primo-Mouente*, ut sciant rectam
 tuerer sententiam a me propositam in publicis prælectioni-
 bus, quum dicerem, Non interesse Philosophi Naturalis
 agere de rationali anima post hominis obitum a corpore se-
 parata, quod ea non habeat ullam propensionem physicam
 ad corpus, nec ullam potentiam naturalem ad subeundam
 denuo materiam; sine qua nihil a Physico tractari potest.
 Quod meum dogma reuocatum in controuersiam a viris do-
 ctis, impugnatum postea fuit omni conatu a Florente Phi-
 losopho de suggestu suis primis prælectionibus Patauinis.
 Ego vero meum theorema defensurus in hoc opere, duos
 in libros partito, diligenter ostendere satago, Rationalem
 Animam, quæ suo in primo Statu propensionem naturalem
 habet ad corpus humanum prima vice subeundum, & in se-
 cundo Statu corpori consociata retinet physicam potentiam
 ad commorandum in corpore usque ad præstitutum sibi a
 Natura tempus, Rationalem inquam animam interuentu
 mortis a corpore seiunctam non habere in se penitus ullam
 inclinationem naturalem ad corpus denuo subeundum, nec
 villo naturali desiderio appetere nouum corporis coniugium;
 rationibus ad hoc ostendendum depromptis tum ex rei na-
 tura, tum ex Aristotelis Philosophia præcipue, necnon etiam
 secundaria quadam ratione ex Diui Thomæ, Scotique Sub-
 tilis Theologia: Deinde secundo libro diluo non tantum
 argumenta mihi a viro Florido contradicente obiecta,
 sed alias quoque rationes Lilia non olentes; quæ non leue
 negocium nostro dogmati faceffere videbantur. Opus inco-
 pi contexere a V. Calend. Martij MDCXXXI V. elucubraui
 per vigilias triginta sex, & Pythagoricis, *Mundi nomine*
 cele-

o Excep. in
 P. an. 1.
 Prol. 2

a 25. Fe. 1634
 b Bong. de
 nu. mys.

e de Ista. &
 aser.
 5. de plac.
 cap. 21.
 d. l. Ap. 1634

c 25. Jul. 1634

celebratas, Tetractyn Iuramenti sacram complectentes, vt ait Plutarchus non o semel : terminauit meditationem ad Cal. April. eiusdem Aeræ. Cusum est volumen Patauij apud Paullum Frambottum; a quo bonus Clericus viri Floridi tentauit in dies habere folia, que cuderentur, hæro suo transmittenda; sed non inuenit fluxæ fidei Typographum hunc secundum. Dicitur est opus inclyto Principi Don Emanueli de Fonseca, & Zunica, Comiti Montereï &c. Vice-Regi Regni Neapolitani. Prodiit e Typographia. ^oVIII. Calend. Augusti MDCXXXIV. in forma quarti folij, complectens octodecim folia integra : cusum est minutis characteribus. Vt autem contradictionibus suis non dissolui communis amicitie vincula censuit vir Florens; ita & ego cenfeo eorumdem vinculorum nexus firmos conseruari hoc vtroque volumine meis dogmatibus defendendis dicato; in quibus opusculis persuasione viri Florentis ego personam Apellis indui; quum ipsi placuerit amulari Protogenem.

FOR-

FORTVNII LICETI

Genuensis

De propriorum Operum Historia

Liber Secundus :

*In quo tractatur de libris proprijs nondum
impressis ; quorum alij cuduntur ad
presens ; alij manuscripti ma-
num impressoris expectant
ad eam parati.*

P R A E F A T I O .

Am Historiam texui librorum omnium, quot-
quot hactenus typis varijs excufos inuulgavi-
mus : nunc operæ pretium est eos recenfere fi-
militer, qui nondum facti publici iuris tum Lu-
tetiam Parifiorum ad imprefforem miffi fuere ;
tum apud me manent in Museo Typographicam operam
præftolantes ; tum etiam hic Patauinam editionem aliqua-
ex parte iam experti ad finem collimant.

De librorum Enneade Parifijs cudenda Historia generalis I.

Q Vum superioribus menfibus in meum Museum ad-
ueniffet me primum allocuturus Iacobus Gaffarellus
Parifinus cum Ioanne Rhodio Dano, & I. Philippo
Thomafinio ; meque Palladis alumnus interrogaffet, fi quid
E habe-

habere operum ineditorum, cui manum extremam imposuiffem, ut sibi ea visendi copiam facerem; ostendi post multa commentaria in Aristotelem tunc erudito viro libellorum enneadem Musas mitiores magna ex parte colentem; quam mirifice delectatus, eorum catalogum petijt Lutetias Parisiorum ad Amicum transmissurus, qui curaret meliorem impressionem, quam quæ mihi tunc præsto posset esse Patauij: dedi statim huiusmodi catalogum,

1. Hydrologia Peripatetica, in qua de Mari tranquillando: de lacu Palaestina: deque fluuiorum maiorum ortu e montibus, Aristotelis placita facta recta seruantur.
2. De Gradu Pietatis Aristotelis erga Deum & Homines lib. I. in quo Philosophi sententiæ plures, Fidelium auditui dura, salubribus explicationibus emollitæ, ad pias aures accommodantur, illæso genuino sensu dictorum Aristotelis.
3. De Mundi & Hominis Analogia liber vnus: in quo multiplex miraque proportio declaratur inter Mundum & Hominem intercedens in omnibus propemodum attributis essentiam vtriusque tam constituentibus, quam consequentibus; hisque tum interioribus, tum etiam exterioribus.
4. Encyclopædia ad Aram Dosiada: in qua plurima veterum historiarum, poetarum, & Philosophorum abditissima sensa enucleantur, patefactis speciatim Ignium naturalibus attributis.
5. Encyclopædia ad Securim Epei, a Simmia Rhodio constructam: in qua multa vetustatis recondita monumenta, rerum historias & naturas complectentia, recluduntur.
6. Encyclopædia ad Alulas Amoris, a Simmia Rhodio compactas: in qua de cunctarum rerum mundanarum a Deo Opt. Max. production, conseruatione, gubernationeque tractatur.
7. Encyclopædia ad Ouum Simmiæ Rhodij: in qua plurima tum ad poesim, tum ad Physiologiam pertinentia patefiunt, delitescens in Poematio; quo Simmias intendit reuocare Scriprores omnium disciplinarum ad studium stilumque Poeticæ, male ab ijs intermissum ac derelictum.
8. Encyclopædia ad Syringam Theocriti Syracusij; in qua celebrantur laudes & munera Poeticæ; & Philosophice pleræq; meditationes abditiores, a Poeta tactæ, latius explicantur.

De propriorum Operum Historia. 35

9. Encyclopædia ad Fistulam a Publilio-Opratiano Porphyrio compactam, & inflatam; in qua multa priscorum placita, non solum historica, & poetica; sed etiam physiologica difficiliora enodantur: & attinguntur item vetustiorum alia figurata carmina, quæ circumferuntur sub his titulis, Orphei Sphæra, Labyrinthus, Thronus, & Peplus, seu Pallium Aristotelis.

Misit autem catalogum ita descriptum V. Cl. ad Ioannem Bourdelotium, nobilitate pariter ac doctrina virum præstantissimum; qui recepto libellorum elencho, tales ad me dedit litteras, ipsissimis verbis descriptas,

„ Celeberr. præstantissimoque Philosopho Fortunio Lice-
 „ to I. Bourdelotius S. Quæ mea semper fuerit in demeren-
 „ do clarorum Ingeniorum favore sedulitas (vir Clariss.)
 „ quis labor & desiderium illis tamquam Numinibus oc-
 „ currere, conatibus adstipulari, & Nomini promouendo
 „ respondere, monuit fortasse præstantissimus Gaffarellus,
 „ si non aliunde notuisset: Cuius veritatis indicium Ca-
 „ talogum nondum editorum tuorum operum tibi propo-
 „ no: Quum enim vir ille nobilissimus edenda censuisset,
 „ Typographo meo homini liberali & aliquando apud
 „ Italos enutrito proposui; qui ne deliberavit quidem ut
 „ videretur contatus; sed statim Nominis tui fulgore lu-
 „ strato, quidquid suaderem facturum pollicitus est: ac de
 „ conditione securus, libellos seorsim edendos, Autori di-
 „ candi licentiam, & exemplaria promittit, meque fide-
 „ iusorem præstat. Quod eradendis operarum hæuis non
 „ rogatus & ultro neque accedam, tuæ virtutis hoc opus est.
 „ Huius penitiorum cognitionem dum ardentius flagito,
 „ prius obsequia adipisci quam nosse feliciter mihi datum
 „ est: Hinc factum ut catalogum tuum sæpius & iterato
 „ deosculari placuerit, & veluti Diuinum ab Apolline
 „ nouemque sororibus *ἁ δὲ πᾶσι κῶν* venerari. Quisquis au-
 „ tem tractatus illos ineditos attentius speculatur, satis an-
 „ xius, ac nisi splendorem magni tui nominis præferrent,
 „ diuinitus a Diuo missos haud dubitaret, Prioris subtilis-
 „ simam doctrinam industriae artique copulatam qui spe-
 „ culatus est *ἢ συνεχῶς τὴν διάνοιαν καὶ κλυδάνι φροντισμα-
 „ τῶν περιεσοίχισε;* a deo rimaris abscondita, ut nihil de aquis

a Salutationis
 genus.
 b confusus est
 mente, &
 aitu cogi-
 tationum
 circumda-
 tus est.

impietatis
sententia

„ nisi fidereum propines ac proponas. Ut autem primi cog-
 „ nitione perutilis futura, sic primum secundus temporum
 „ iniquitate ac infamia procul agit, qui ex Naturæ Genij
 „ religione de Deo quid sentiendum eliminat: Quibus
 „ enim *αδύσθητος δὲν* scribenda fuerat, hi tamquam ad
 „ sanitatis præsidium ad quosdam Peripatetici locos nec
 „ intellectos, nec visos confugiunt: quorum, ut speran-
 „ dum est, summi Præceptoris per te Pietas retundet au-
 „ daciam, & offensæ veritati conciliabit: sin minus, habe-
 „ bunt sane eruditi quo meliores, vesani quo se inquina-
 „ tiores fateantur. Ad Dosiadam, Simmiam Rhodium,
 „ Theocritum quod attinet, mentem ut aperiãam meam
 „ necesse est, quam si occulero, non metuam quin a te licet
 „ Ignoto violatæ symbolæ reus fiam: vbi programma tuû
 „ curiosis oculis perluastrui, mirari subijte, vnde post tot
 „ eximios viros, qui hoc in opere desudarunt, nec ut cen-
 „ seo hilum profecerunt, exemplaria tibi nancisci contige-
 „ rit: Enarratores quidem veteres hic cæcutiunt, Isacus &
 „ Tzetzes fratres, quoties ex his scriptoribus enodandum
 „ aliquid occurrerit, balbutire videntur: ex recentibus
 „ Crispinus, Iamotius, Casaubonus, Heinsius, Meursius,
 „ ac quicquid eximiorum Criticorum est, parum promo-
 „ uent: Iosephus Scaliger quantum in hac palæstra nomel
 „ epistolis ad Claudium Salmasium imbelli nec suo cona-
 „ mine rem aggressus est: Ceteris illis omnibus amicus
 „ germanum in modum noster, quem postremum nomi-
 „ nauim, æterno volumine, ignotis hæctenus versuum ver-
 „ borumque structuris elucidatis, si non omnia, plurima-
 „ saltem a controuersia seposuit. Postquam enim primum
 „ prodijt Romæ Theocritus characteribus ignorabiliter
 „ litteratis, sequuta est editio quam Labanus Torinus Ve-
 „ netijs circiter ab annis centum procurauit. Denuo toties
 „ opus illud recusum est figuris adeo variantibus, ut nec
 „ Dosiadas, nec Simmias, nec ipse Theocritus (cui totum
 „ opus a quibusdam pessime datur) pro sæctu legitimo agno-
 „ sceret. Quæ ideo proferre non erubui, quod huius neces-
 „ sariæ cautionis nec vestigium, nec hola apud quemquam
 „ (nec ipsum Hephæstionem excipio) conspiciatur. Tu
 „ solus Æsculapius illos Virbios ab inferis excitare potui-
 „ sti.

sti. Factum plaudo: nam absque te foret, illi conclamati
 fuissent. Superest ut beneuolentiam tuam sedulitate mea
 (quod fieri aueo) demerear: hanc tibi polliceor (vir Ma-
 xime) sed talem ut cura uestra nullam antependam
 reapse declarabo. Vale. Lutet. Paris. 15. die Decembr.
 MDCXXXIII. Tibi nexu tibi mancipio I. Bourdelotius.
 a tergo
 A Monsieur Monsieur Fortunius Licetus, A Padoue.
 Quibus ego litteris acceptis illico tale responsum dedi,
 Nobilissimo doctissimoque viro Ioanni Bourdelotio Fortunius Li-
 cetus B. A.
 Summam humanitatem pariter ac omnigenam eruditionem tuam
 (vir inelyte) suspicio in litteris tuis nuper ad me datis; hanc ut
 semper maxime faciam & collaudabo; ita pro illa me tibi per pe-
 tuo nexu deuinctissimum profiteor: Quid enim mihi gratius hoc
 tempore contingere poterat, quam ut vir litteratissimus tam be-
 nigne meis operibus pro alo Lutetiano cudendis presse uellet; eam;
 ut emendata prodirent procuraret: ne tantum fauorem ingratius
 abste suscipiam, scias tuo quoque foetui meis in libellis curandis te
 patrocinaturum; unum enim opusculum tuo nomini nuncupabo:
 interim maximas non possum non agere tibi gratias pro tua tam
 ardentis animi erga me propensione; uelinq; pro certo habeas
 me pari uoluntatis affectu colere uirtutem tuam. Mittam pri-
 mum Hydrologiam, uel forte (quod opus in Catalogo transmissio-
 descriptum non fuit) De Natura Primo-Mouente libros duos:
 in quibus ex Aristotelis doctrina diligenter ostenditur, Primi-
 Mouentis nomen & rationem pluribus entium generibus proprie-
 conuenire: singulamque illorum esse uere, diciturque propriissime
 Naturam: dissolunturque rationes multe, que sententiam op-
 positam comminire, propositamque demoliri uidentur: Scorsim
 habebis singulos: Exorare te uellem uirum humanissimum, ut
 alijs fauoribus gratiam & hanc adderes; inueniendi quempiam,
 qui rerum scitu digniorum indicem cuique libello conficeret at-
 texendum. A Cl. Gaffarello moneor Typographum tuum cupere si-
 bi diploma procurari a Sereniss. Republ. Venetane quis illi sub-
 ditus meos libros isthic iam cudendos recudere audeat; quod pri-
 uilegium curo ut habeatur, & spero uotis me potiturum: statim-
 que transmittam isthic. Ad Idyllia Dosiada, Simmia, Theocri-
 tique quod astineret ea fuisse nostra quadam studiorum seueriorum
 laxa-

taxamenta: Notavi quae dixerint alij, quorum nota ad me pervenerunt; inter omnes maximi facio Salmasium: sed & ille vir insignis locum mihi reliquit aliquid afferendi in horum poematum dilucidationem: versatur ille plurimum in verborum correctione; non omittit plerasque veteres historias: ego vero verba non mutos; & mutata ab alijs etiam interpretari satago; totusque fere sum in sensu historiarum & fabularum veterum enucleando, & in mythologia ea referenda, quae sensum physicum respicit: an rem acutetigerim, tuum primum esto iudicium (vir inclyte) quum libellos in manus habueris: Si mea tibi probabuntur, nihil aliud requiram a viris litteratis; quum te videam eruditione plenissimum. Interim mea opera vtere ad omnia tua vota: & si quando per ocium tibi videre contigerit doctissimum Renatum Moreau, illi meo nomine plurimam salutem dicere ne dedigneris. Vale, & me ama. Patavij die xxv. Januarij MDCXXXIV.

Quibus habitis vir eximius alias illico scripsit ad me litteras in proposito rales.

Præstantissimo diuinoque viro Fortunio Licero I. Bourdelorius.

Mellitissimas tuas accepi (vir inclyte) *πολο πακτιδος ἀδυ-
 μέλης σίπας χρυσῶ χροιστίπας

immo mel sincerum, nullique seplariario cognitum: cui vt aliquid obseruantia voto reponam, ecce geminam mentem vnica tabella delineo. Illam accipe genuini candoris & affectus in te mel

prototypum, hanc Typographi, Iuuenis quidem, sed cordati, & qui nuper ex mea bibliotheca volumen ingens Hieronymi Fabritij practicae medicinalis hactenus ineditum euulgauit. Sed vt omnia quae illi praec oculis,

priusquam ad mea deuenero, paucis absolnam; hoc inter nuncio sit tecum. Pteccatur & enixe flagitat, vt edenda simul mittas, vt praeniam cum amicis deliberatione librum

seligat ceteris viam & fauorem paraturum. Patrius hic morbus est, qui plurimos male feriatos discruciat, nec vestros, vt arbitror, minus angit: Non alio furiarum genere quondam Abdetirani torquebantur. Sic Typographos perpetuo facultatibus inhiantes audire Pindari

ταλίας δουλκί ζουπας opera pretium est. Αρρομίνε δ' έργυρα-
 ρεμιόν χρῆ ποιείν τινδαυγας

Itaque si totam supellectilem exposueris, aucupio venabitur & emet emptorem.

In

*longe patide suauiores, & auo magis aureas.

Lucia. πῶς δὲ συγγι-
 c murmurantes.
 Incipiente autem opere prociuum oportet facere praesidium.

22 In ceteris te quietum hilaremque præstabit, recentibus
 23 characteribus, pura niueaque charta, & alijs necessarijs,
 24 quibus Non. enclatorem Pomponatij exhibuit. De Di-
 25 plomate tuum erit curare vt propinatis omnibus ex eo
 26 nulla mora sit: hic operarum & legationis meæ fundus
 27 esto. Ad eam nunc epistolæ partem, quæ meæ latissimum
 28 incrementum respicit famæ, decurro. Verum quid pri-
 29 mum respondeam, quid secundum, animus hæret anxius
 30 non secus ac In trivio deprehensus, qui legitimam viam
 31 nescit: Nam quod sub nomine meo e libris tuis non po-
 32 stemus sit proditurus, licet ingenuum pudorem meum
 33 quodammodo corrumpere videaris, tamen parendi tibi,
 34 munusque tuum submissis obsequijs venerandi lenocina-
 35 tur necessitas: cautelam tamen necessariam apponere non
 36 inuitus feres, nempe vt tuis in emendandis operibus non
 37 sit laborum suscipiendorum remuneratio; nihilque de
 38 emendatione pronuncies; aliter enim quod gratissimum
 39 ingratum esset: Ac iam immortalitatis participes animas
 40 nomen meum monumentis suis illustrasse comperio.
 41 Enim verò dum attentiori meditatione rem totam exa-
 42 mino, ita propositionis istius autoritas, quæ pro lege ac
 43 ratione semper mihi futura est, me delectat vt torqueat:
 44 Quid enim in chartæ meæ supellectile tantis honoribus
 45 redonandum? quid inter serua iocosque meos muneribus
 46 tuis æquiparandum? fateor ac præme fero post amico-
 47 rum officia, operosamque sedulitatem, nullum genus
 48 styli aut caloris animum meum exercere. Atque vt dono
 49 quolibet gratijs tuis sacrificem, quum desidia contuma-
 50 cissimæ patrocinium debeam, desuetis operibus aditui
 51 molestum est: quum tamen vicem redditurum pollicear,
 52 per omnes virtutum tuarum numeros obtestor ego, qui
 53 opera pusillus, tuis operibus maximus prodeò, langui-
 54 dissimos conatus meos ames animes ac promoueas. De
 55 exactissimo librorum tuorum indice, quod precaris, se-
 56 curum esse iubeo: non enim in operibus tuis emendandis
 57 curam diligentiamque meam accusari permittam. Cæ-
 58 tera mitte loqui, sed propera ἡ γὰρ τοῖς ἀγαθῶν τῶν θεῶν δι-
 59 κείνη προέμαρτι. Δὲ ἐπίφ. & assiduum me tibi cogitato.
 60 Præter litteras, quas amantissimus nostri Renatus Mo-
 61 reau.

22. huic
 23. huic
 24. huic
 25. huic
 26. huic
 27. huic
 28. huic
 29. huic
 30. huic
 31. huic
 32. huic
 33. huic
 34. huic
 35. huic
 36. huic
 37. huic
 38. huic
 39. huic
 40. huic
 41. huic
 42. huic
 43. huic
 44. huic
 45. huic
 46. huic
 47. huic
 48. huic
 49. huic
 50. huic
 51. huic
 52. huic
 53. huic
 54. huic
 55. huic
 56. huic
 57. huic
 58. huic
 59. huic
 60. huic
 omnib. dijs
 iuuantib.
 bona fortu-
 na, dextris
 ventis, se-
 cūda lone.

reav V. C. scribit, omnibus se vocibus commendatum habet, eius ego vestigijs tutus nomen meum clientelæ tuæ suscipiendum ac fouendum præbeo, Vale vir ornatissime. Luter. Par. 24. Febr. MDCXXXIV.

Tuus dum memor ipse mei I. Bourdelottius.
Ad hanc epistolam sero satis habitam respondi scribens in hanc sententiam,

Nobilissimo doctissimoque viro Ioanni Bourdelotio Fortunij Licetu. B. A.

Quod meorum operum typis Lutetianis imprimendorum patrocinium adeo benique susceperis, adeoque sedulum promittas (vir eximie) debeo multum eruditioni tuæ, debeo plurimum humanitati tuæ: dum autem magnis hisce beneficijs deuinctissimus animaduerto, soluta meliore in causa esse quam obligata; ut vehementer cupio pares tibi munerum vices rependere; sic angor dolore precipuo quodam, & crucior sensibus intimis, non posse me tibi gratijs respondere: ceterum tandem audiens ab h. Aristotele, licet magnis beneficijs acceptis quis vel ob facultatum penuriam non rependit, sed quantum potuit præstitit, bene se habere; quoniam ita Deus pro facultatum modulo, nostrarum sacrificia æstimat: i. ut pote qui non sumptibus sacrificantium, sed pietate gaudet: videntque priscos ditiores boue, agno, capraue Numini sacrificare; pauperes thure, vel placenta Deo sacrum facere; at si quis pauperimus, cum ita Deo litare, ut dextram dumtaxat suam ipsius exosculetur; recreor animo, sat mihi ducens in præsentia beneficij patrocinij suscepti meorum voluminum, dextera mea tibi inclinata deosulatione reuereris; mox tuam summam eruditionem thure masculo vel Oni Simmiaci, vel Fistula Porphyriana, placentaq; seu mola salsa mea ad alterum eorum Idylliorum Encyclopadia veneraturus; utque tua prorsus optioni trado munus eligendi; sic tua summa benignitatis erit efficere, ut hocce munusculo diuina tua eruditioni litauerim. Ad opta vero Typographi nostri quod attinet, libenter ac statim omnem meorum voluminum ineditorum in catalogo ad te transmissis descriptorum reliquam supellectilem simul tradam præclaro viro Gaffarello, qui quantocyus curabit isthuc transferri. De dilemate, quod existimabamus obtentu facillimum, non est in nobis illo tam cito potiri; quum Senator amplissimus omni studio curauerit id nobis impetrare; sed hætenus varijs difficultatibus res implexa fuit; nec ingenij civilis artibus ullis

h 7. End. 15.

irh. ad Alex.
cap. 2.
K Lucia. de sa
crif.

vllis adhuc expediri potuit: Vtinam Gordiani nodi fatum per me subire valeret: omnem lapidem posthac movebimus, ut illud assequamur: si voti compotes fieri nequibimus, isti Typographo sufficiat habere me fideiussorem libros a nemine nostratum recusum iri; spondeo siquidem ipsum indemnem penitus in hoc negotio servare; certo sciens Impressores Italos nunquam, obstante me, manum ad hoc opus admoturos: quare nil sibi metuat ab hisce damni; praelumque nostrum alacriter urgeat: quod si diplomate carens non audeat hanc aggredi provinciam; me de proposito suo certum illico reddat, ut scire possim an debeam reliquos mittere, an alium quarere Typographum, qui tale privilegium nil moretur. Tu interim vale flos delibate Studioforum, meoque nomine plurimum saluere inbeas inclytum Moreau, cuius litteras abste nominatas in epistola calce, nondum mihi videre licuit. Iterum vale Musarum ocella. Patavij III. Non. April. MDCXXXIV.

Ceterum anteaquam has litteras darem, immo priusquam accepissem nuper exaratas a viro praclaro, cl. v. Iacobo Gaffarello discessum in Galliam paranti duo volumina primum cudenda cum sequenti epistola misi Venetias ad amicum inclytum perferenda; licet dilato discessu per tabellarium ea miserit eximio viro; sic autem se habuit epistola,

Nobilissimo doctissimoque viro Ioanni Bourdelotio Fortunius Licetus B. A.

Ab eruditissimo nostro Gaffarello recipies, vir inclyte, duo meorum opusculorum; Encyclopediam nimirum ad Aram Dosiada, & alteram ad Securim Epei; quarum Ara praeferenda Securi; sic enim mihi nunc ex usu est: Interim dum hi duo libelli cuduntur, Amanensis alia volumina pridem in catalogo ad te dato descripta transcribet, inter qua tuo nomini patrocinioque destinata. Rogatum te velim (vir humanissime) non solum, sed & exoratum, si quid inter legendum occurreret, quod eruditioni doctrinaeque tuae minus probetur, siue mendum irrepsit in codicem vel Amanensis incuria, vel etiam Autoris negligentia inscitiae, id ex arbitrio tuo corrigas; plurimum enim de fero virtuti tuae; satiusque mihi fuerit ab amico corrigi, quam ab amulo quopiam damnari & irrideri. Quantocumque iste Typographus Ara libellum imprefferit eo sibi me magis deuinzerit; valde siquidem opto munusculum id offerre Cardinali Eminentissimo. Cura sit Impressoris ut Ara formentur ad amissim, & Secures etiam illa curua; qua licet non

F. sine

sint ita circulares exacte, nil refert, dummodo pinna manubrio recto lateraliter utrimque fastigientur in arcum: poterit ipsorum characteres primum componere ad rectas lineas; deinde subtractis utrimque quadratis illiteratis replentibus interstitia pinnarum superna & inferna, curvare lineas pinnarum ad formam Bipennis lunata, ut ita dixerim. tali siquidem artificio dudum hic nostri Typographi Securim Epei facile composuerunt, imprefferuntque. Gracum quidem Idyllium ex uniformibus characteribus constituitur, tam id quod Aram representat, quam id quod Securim: Sed utriusque versiones Latinas poterit, ad verum longitudinem, aut brevitatem pro recta figura constructione, characteribus etiam difformibus efformare. Non te diutius morabor, vir eximie. Vale, & me ama. Pat. Cal. Mar. MDCXXXIV.

Ad hanc epistolam hoc responsum dedit vir egregius,

„ Viro Clarissimo Eruditissimoque Fortunio Liceto I. Bo-

„ urdelotius S.

„ Aureos libellos tuos (V. C.) styli parilitate sororiantes cum

„ epistolio, siue cum ipsa humanitate latus accepi. Iam ali-

„ quid Gracis in apicibus absterfi, quorum inuersione

„ (quod te nemo melius nouit) sensus iuterdum versusque

„ corrumpitur. Sed absit a candore meo quod flagitas, &

„ iubes suadendo: Quid enim aut addere, aut eradere pos-

„ sem diabolaris ego & imi subellij? In eiusmodi laboribus,

„ quamquam amicis operam ingenuitatis commodem, cau-

„ te atque sapienter ἀπίχσο. Cætera quæ rogitas, ea præsta-

„ bo ad amussim diligentia, ut eam accusari nec patiar, nec

„ credam. Interea dum primo Cal. Maij ad Aram accingi-

„ mur, finito (vir optime) ut quod a me ipse flagitasses, exe-

„ quar, nempe ut eruditissimum Cl. Salmasium artissimis

„ amicitia vinculis mihi coniunctum admoneam quibus

„ præconiorum titulis ipsum commendes: nec enim post-

„ modum a librarijs nostris nesciet (quamuis nunc apud

„ extremos Batauos ab orbe nostro diuisus agat) hanc meam

„ operam tibi locatam esse: virorum enim qualis ille doctis-

„ simorum Ingenium cuncta perrentat, nihilque non illi

„ præsentaneum est,

„ τὸ ἰσχυρὰ μὲν χίρσω μερὰ δὲ οὐκ ἀπτετ' Ὀλύμπου.

„ De diplomate curato ut mittatur, quod facile expedieris

„ priusquam typographica sedulitas ferueat, vix enim ab

ca

labitineo.

m gressus qui-
dem terrã.
caput autẽ
tagit, olym-
pum.

ca impetrare potui, ut diplomate non viso rem aggredere-
retur. Vale vir doctissime *Ἡ Μεσοῦν, καὶ χαριστικῶν ποτῶν,*
meque Collegis tuis viris Clarissimis concilia. Lutet. Pa-
ris. 7. April. MDCXXXIV.

Tibi nexu tibi mancipio I. Bourdelotius.

Post quas litteras alia plures inter nos intercesserunt de pro-
posito negotio; quas necesse non est hic delineare; quam-
obrem ad peculiare operum historias accedemus.

Encyclopædia ad Aram Dosiada Historia II.

INter commentationes, quas Encyclopædiæ titulo lucu-
braui dudum ad Antiquorum Poetarum Idyllia figurata,
post Nonarianam Urbano Octauo Summo Pontifici dicatâ,
secundum locum obtinet Dosiada; in qua multiplices ha-
bentur historiae priscæ, mirabiles eruditiones, & speciatim
vniuersa cunctarum specierum ignis attributa mirabiliter in-
sinuata. Inducit in poematio suo Dosiadas, apud Lucianum
in Lexiphane obscuritate illustris, Aram ab Iasone in Lemno
constructam erectamque Vulcano Deo loci de semetipsa
poetice loquentem, & insulae decora narrantem. Composui-
mus igitur ad Aram Lemniam Dosiada poetæ tenebricosi s-
simi Encyclopædiam; in qua diligenter explicatur antiquis-
simum pariter, & difficillimum Idyllium Altaris Lemnij,
singula Vulcani, & Ignis attributa mirifice complectens; pa-
tefactis veterum Scriptorum abditioribus monumentis tam
ad Mythologiam, quam ad Historiam, & Philosophiam at-
tinentibus. Volumen, cui titulum feci, *Encyclopædia ad A-
ram Lemniam Dosiada*, in folio manuscriptum est chartarum
LXI. incipit, *Quum hæcenus peruulgato libello &c.* terminatur,
Cui gloria sit in æternum. Dedicatum est opus Eminentissimo
Principi Francisco Cardinali Barberino S. D. N. VRBANI
Octauo Nepoti. Missum Lutet. Parisiorum cudendum Ty-
pographo Clodoueo Cotardo.

Encyclopædia ad Securim Epei Historia III.

Post Aras Encyclopædiam texui diebus Canicularibus ad
Securim Epei, poema constructum a Simmia Rhodio,

F 2 poeta

n Musarum
& grati-
rum dulci-
loquarum
sacra plura

poeta vetustissimo, in effigiem Bipennis decore curvæ; in qua post excidium Troiæ Palladi consecrata celebrantur laudes Epei, structoris Equi Troiani, multis antiquorum historijs anigmatice propositis, quæ diligenter explicantur. Opus inscriptum, *Ad Securim Epei a Simmia Rhodio constructam. Encyclopædia*, in folio manuscriptum est chartarum xxxvi. incipit, *Quum in superioribus Antiquiorum &c. definit, Quod in Sacrificijs Numini pridem offerebant vetustiores.* Nuncupatum est inclyto viro Gaspari Thuillero Christianissimi Regis Oratori ad Serenissimam Remp. Venet. Missum & hoc Lutet. Parisiorum ad Cl. V. Ioannem Bourdelotium, cudentum typis Cotardianis.

Hydrologia Peripatetica Historia IV.

QUum ego iam pridem verfarem Aristotelis Meteorologiam, inter alia multa difficilia, quæ plurimos interpretum a Magistro dissentire discedereque coegerunt theoriam comperi de Aquarum natura in ea parte speciatim, qua Philosophus agit de fluuiorum insignium ortu e montibus, & de lacu Palæstinæ, a Clarissimis viris Buccafertea, & Vicomercato potissime proscripam, & acriter impugnatam: Quin & Plutarchum atque Petrum Aponensem reperi contradicentes Aristoteli, vt ipsi scribunt, agenti de marinis fluctibus arte tranquillandis iniectu olei & anchoræ: Quorum argumentis diu consideratis, affulsit ex rei natura tandem, & ex Antiquioribus autoribus aliqua spes defendendi Magistrum a contradicentium obiectionibus: quam spem dum ego diligentius excolo, fluxit e calamo mihi volumen sub titulo *Hydrologia Peripatetica*, in qua de Maris tranquillitate per oleum, & anchoram comparanda; de Lacu Palæstinæ grauissima quæque pondera sustinente; deque fluminum ingentium ortu e montibus, Aristotelis placita controuersa & impugnata explicantur & propugnantur. Opus in folio manuscriptum est chartarum LXXXIV. incipit, *Parentibus honorem summum exhibendum &c. finit, Sancta Mater Ecclesia.* Destinatum Ioanni Bourdelotio viro eruditissimo.

*Libri De Gradu Pietatis Aristotelis erga Deum & Homines
Historia V.*

QUUM superioribus mensibus animaduertentem plures Adolescentes nobiles adeo dictis Aristotelis addictos, ut summo Philosopho vix fidem abrogarent etiam in ijs dogmatibus, quæ non ita consentire videntur Ecclesiasticis sanctionibus; ob quæ passim a plerisque non ita bene audire videbatur Aristoteles; nonnullas Magistri sententias, quæ inter alias incautis Iuuenibus perperam intellectæ poterant erroris maximi causam præbere, salubribus explanationibus intacto genuino sensu verborum Philosophi declarare conatus; post aliquot elucubrationes. demum compegi libellum sub titulo *De Gradu Pietatis Aristotelis erga Deum & Homines*. Liber ab Amanuense transcriptus in folio replet chartas XLIV. incipit, *Qui Peripateticam doctrinam excolentes* &c. terminatur, *Consonum est, ad laudem & gloriam omnipotentis Dei*. In librum erudita Ioannis Rhodij Musa distichon cecinit,

» Vulgus ARISTOTELEM grauat impietate, LICETVS
» Doctorem purgat. Nunquid vterque pius?

Operis de Mundi & Hominis Analogia Historia VI.

RESPONSURUS olim ad Astiassten illum de Castro, qui meum volumen de his qui diu viuunt sine alimento reprehendere conatus fuerat; in animum venerat id agere perfunctorie, quasi tractarem primario quodam instituto de Mundi & Hominis analogia: sed indies valde crescente sub calamo commentatione; decreui tandem bono amicorum consilio seorsim vtramque tractationem edere: vulgarisque Ferijs Altricis animæ, dein Analogiam inter Mundum & Hominem passim apud Autores inlytos celebratam laudibus potius, quam accurata tractatione cultam; tactam potius quam pertractatam (quantum mihi videre licuit) superioribus annis ex rei natura diligenter explicare tentavi: volumen elucubraui *De Mundi & Hominis Analogia*; in quo tum ex profanis, præsertim ex Aristotele, atque Platone; tum e factis
Auto-

Autoribus ostendere studeo miram inesse proportionem inter mundam sensibilem, & Hominem in omnibus propemodum utriusque attributis tam essentialibus, quam accidentalibus; hisque non solum internis, verum etiam externis. Liber in folio manuscriptus est chartarum LXXVII. principium habet, *Celeberrimam illam Humanam Mundanaque Naturam proportionem &c. finiens, in cuius festiuitate contemplationem hanc terminauimus.* Opus dicatum doctissimo Principi Edoardo Baroni Herbert, eique missum in Angliam.

Encyclopædia ad Alulas Amoris Historia VII.

Post Secutum Epei ad Alulas Amoris a Simmia Rhodio pariter compactas explicandas animum adieci; & quum priscus ille Vates Idylio quodam ad Alarum imaginem metris decenter effigiato cecinisset ænigmatice de mundanarum rerum omnium a Deo Optimo Maximo productione, conseruatione, mira que gubernatione: nos illius dicta diligentiori Encyclopædia declarare satagemus, opusculumque inscripsimus, *Encyclopædia ad Alulas Amoris a Simmia Rhodio compactas.* Volumen in folio manuscriptum est chartarum xxxix. & incipit, *Quum de Summo Deo &c.* & finit, *valeat & illud explicare.*

Encyclopædia ad Ouum Aenigmaticum Simmie Rhodij Historia VIII.

Natura Ordine post Alas Ouum sequitur; quum Alata viuientia plurimum sint ouipara; & ouiparum animal Ouom fit prius, vt pote perfectum imperfecto. Ouum autem hoc poematum est a Simmia Rhodio compactum ineffigiem Oui; & sub Oui nomine, seu cortice, continet ænigmatice multa spectantia tum ad antiquam Historiam, tum ad Poësim, tum ad Physiologiam; quibus autor intendit reuocare disciplinarum scriptores omnes ad studium Poeticæ, male ab iisdem intermissum, ac fere derelictum. Opus inscriptum, *Encyclopædia ad Ouum Simmie Rhodij.* scriptum ab Amanuense replet in folio chartas VL. incipit, *Post Amoris Alas &c. desinit, ad quod aggredimur sequenti alio Volumine.*

En

Encyclopadia ad Syringam Theocriti Historia IX.

Prosequens inter Musas mitiores Antiquorum ænigmatica pagna dilucidare, deinceps accessi ad Syringam a Theocrito Syracusio compactam & inflatam; in qua decore satis efformata ad imaginem Fistulæ septicanis postoriciæ, celebrari perspicio laudes & munera Poeticæ, ænigmatico stylo propositis veteribus Historijs quamplurimis, attinguntur simul philosophicæ contemplationes abditiores, & poetica inuentiones a prisco vate; quæ mihi latius explicantur in hac *Encyclopadia ad Syringam Theocriti*; quæ chartis XLII. ab Amanuense in folio transcripta, incipit, *In Antiquorum sacrificiorum apparatu* &c. ac finit, *ad quod accingimur*. Opus destinatum Illustrissimo & excellentissimo D. D. Nicolao ex Comitibus Guidijs a Balneo Marchioni Montis-belli &c. paratum est typis Lutetianis.

Encyclopadia ad Fistulam Publij Optationi Porphyrij Historia X.

Denique vero Fistulam poeticam similiter ad imitationem Theocriticæ Syringis, a Publio Optatiano Porphyrio versibus hexametris litterarum numero semper unitate decrescente decore compactam Encyclopadia quadam pariter explicare conatus, finem imposui priscorum hisce Technometris obscurioribus explicandis. Opusculum laudes organi Musici Pastoralis ex historia poetica mire depromens mea commentatione cultum: in qua similiter attingi vetustiorum alia Figurata Carmina, quæ cognominata fuerunt ab Autoribus, Orphei Sphæra, Thronus, Labyrinthus, & Peplus, siue Pallium Aristotelis Poetæ. Libellus *Encyclopadia ad Fistulam Publij* nomine donatus, manuscriptus in folio chartarum XVI. incipit, *Syringis Poematium*, & finit, *veri cognitio prouenit*. Opus destinatum inclyto viro Cassiano a Puteo equiti litteratissimo.

Ency-

Encyclopædia Miscellanearum eruditionum Historia XI.

MVsis a mœnioribus quum libellis octo ad Antiquorum Figurata metra dicaris me satisfecisse censerem, iuxta Stefichori prouerbium Πάντα ἔκτε, omnia octo: me tamen Bacchanales feriæ pertraxerunt ad Enneadem opusculorum; quare nona quadam Encyclopædia, *Miscellanea Eruditionum* inscripta, plurima veterum autorum difficilia loca declarare tentauī. Libellus in folio manuscriptus chartarum, xxxvii. incipit, *Qui non ita pridem &c. & finit, vitam & actuosam, & contemplatiuam agentibus.*

Trium librorum de Natura & Efficientia Luminis Historia XII.

AMultis annis ego nobilem & arduam contemplationē de Natura & Efficientia Luminis aggressus; eam, nouis indies emergentibus occasionibus alia scribendi, sæpius intermittere coactus sum: tandem improbo labore Diuinis auspicijs ad exitum perduxi, triplici cultam libro; quorum primus alienas opiniones multiplices diligenter examinat: secundus ex propria sententia Luminis causas omnes, originem, essentiam, operationes multas, affectiones quamplures, & omnia propemodum attributa discuit exacte: tertius infignes difficultates circa propofita contingentes enodare fatagit. Volumen mole non exiguum, rerum varietate ac difficultate magnum, incipit, *Vt corporeis oculis &c. finit,*

Quæstionum Paripateticarum Historia XIII.

Inter explicanda publicis prælectionibus Aristotelis volumina Physiologica, passim opportunis locis de more Scholarum solitas Quæstiones agitare non omisi: eas omnes volumine separato conclusi quatuor libris distincto; quorum primus amplectitur Quæstiones attinentes ad libros de Auscultatione Physica: secundus eas tractat, quæ determinantur in libris de Cælo: tertius est earum condus, quibus affluit Opus de Ortu & interitu inscriptum: quartus dicatur Quæstionibus

tionibus in libris de Anima tractatis. Quas quaestiones omnes in Peripato discutimus ad aures Aristotelis, vnamquamque quinque distribuentes articulis; quorum primo titulus ac sensus quaestionis explicatur: secundo rationes alienae proponuntur: tertio sententia propria verioribus argumentis communitur: quarto Quaestio determinatur: quinto demum alienae rationes diluuntur.

Commentariorum ad Aristotelis libros primum, & Octauum de Auditu Physico Historia XIV.

QUUM in Academia Pisana publice Philosophiam docere desissem anno MDCIX. promotus ad eandem colendam in Patauini Lycei primo subsellio extraordinario nuncupato; in quo prius confederant *f* Franciscus Picolomineus, Archangelus *g* Mercenarius, & Iacobus *d* Zabarella, testimonio Ricoboni tractantis Historiam *e* Gymnasij Patauini; post hos inclytos Philosophos in eadem Sede praelectiones habui ad primum librum Physicorum ex instituto scholarum encyclias annis litterarijs MDCIX-MDCX: MDCXV-MDCXVI: & ad secundam ordinariae Philosophiae Cathedrae euectus, MDCXXV-MDCXXVI: Quas praelectiones ad iustum volumen redegimus: in quo speciatim diligentem ac propriam habui Proemij singularis singularem interpretationem. De more Scholarum etiam in Athenaeo Patauino publicas interpretationes habui octaui libri Physicorum Aristotelis, tum annis Litterarijs MDCXII-MDCXIII: & MDCXVIII-MDCXIX, primam extraordinariae Philosophiae cathedram tenens; e qua docere primū desierat Camillus Bellonus: tum prouectus ad secundam ordinariae Philosophiae sedem succedens proxime defuncto Georgio Raguseio; ante quem id Subsellium illustrauerant eodem ordine iidem viri doctissimi, Franciscus *f* Picolomineus, Archangelus *g* Mercenarius, Iacobus *d* Zabarella, & Caesar *i* Cremoninus; qui singuli postea vita functis eorum praecessoribus pro tempore digne promoti fuerunt ad primi Subsellij ordinarij dignitatem. Ego vero quum post haec Philosophiae lumina secundam Cathedram ordinariae Physiologiae replere coepissem ex Senatusconsulto anno Domini

G MDC-

a 1609.
b 1560.
c 1571.
d 1577.
e lib. 3.

f 1564.
g 1577.
h 1585.
i 1591.

MDCXXII. mense Aprili lectiones Octavi Physicorum publicas habui; quas recolui postea rursus annis Litterarijs MDCXXVII-MDCXXVIII. & MDCXXXIII-MDCXXXIV. Quo tempore quum ob mortem Casaris Cremonini mihi datus esset novus Collega vir Floridus, occasionem ab eo noctus sum edendi libros De Natura Primo-Mouente, & De Rationalis Animæ varia propensione ad corpus, ut k antea notavi. Quæ commentationes ad primum & octavum Physicorum, accuratiorem textus Aristotelici continent explicationem ex rei natura deductam, & ex ipsomet Aristotele, non autem ex vilo Interpretum.

k lib. 1. hifo.
23. & 24.

Commentariorum ad primum librum de Cælo Historia XV.

Sed & in eodem Patauino Lyceo quum Physiologiam e suggestu colens primum Aristotelis librum de Cælo, secundique partem Studiosis explicaverim quatuor annis Litterarijs, MDCXI-MDCXII, MDCXVI-MDCXVII, MDCXXV-MDCXXVI, & MDCXXXI-MDCXXXII; & quas in angustia temporis publicis lectionibus assignati comprehendere nequivi, priuatarum adiectu, prælectiones de Cælo ad Volumen iustæ magnitudinis perduxi; eadem methodo Magistrum interpretari satagens, qua pridem vsus fueram in explanandis libris de Auscultatione Physica.

Commentariorum ad libros De Ortu & interitu Historia XVI.

Ceterum libros de Generatione & Corruptione inscriptos, quos non semel in Pisano Gymnasio sum interpretatus, in Patauina Schola quum quater itidem explicaverim annis Studiorum MDCXIII-MDCXIV, MDCXIX-MDCXX, extraordinariam vocatam Cathedram tenens; ordinariam vero Philosophiam colens annis MDCXXII-MDCXXIII, & MDCXXVIII-MDCXXIX. Quorum librorum primum quidem fusius explicavi, secundum autem ob publici temporis angustiam compendiosa declaratione colui: Commentatio tamen ad effatu dignæ magnitudinis volumen excreuit.

Com-

De propriorum Operum Historia. 51

Commentariorum ad primum librum Meteorologicum Historia XVII.

Pisanam Academiam dum ego colerem, ex instituto Gymnasij primum Meteororum librum Aristotelis non semel interpretatus fui Scholaribus e subsellio publico: quas prælectiones ad insignis amplitudinis volumen redegi, quo textus Aristotelici diligenter explicantur.

Commentariorum ad libros Aristotelis De Anima Historia XVIII.

Consimiliter in Patauino Peripato libros Aristotelis de Anima publicis lectionibus quum explicassem, primū quidem, & magnam secundi partem annis Academiae MDCXIV-MDCXV, & MDCXX-MDCXXI extraordinarius Philosophus; & MDCXXIII-MDCXXIV, MDCXXIX-MDCXXX, ordinarius: tertium vero prius extraordinarius annis MDCXI-MDCXII, MDCXVII-MDCXVIII; deinde ordinarius Philosophus MDCXXVI-MDCXXVII, & MDCXXXII-MDCXXXIII. Has contemplationes in duo volumina congeffi non paruae molis.

Commentarij ad libellum de Sensu & Sensili Historiam XIX.

IN Pisana quoque Sapientia Philosophus extraordinarius agens explicavi publicis lectionibus non semel magnam partem opusculi Aristotelis de sensu & sensili; nec enim unquam mihi datum est in angustia publicarum lectionum volumen uniuersum interpretari; Liber tamen non aspernandae magnitudinis est.

Commentariorum ad Analyticos posteriores Aristotelis Historia XX.

Antequam ad Philosophiae Naturalis cultum publico docendi munere promouerer, Iuuenis in Pisano Gymnasio per integrum quinquennium Logicae stipendia merui; Librosque geminos Aristotelis Analyticos Posteriores

alternis annis Adolescentibus publice sum interpretatus:
Quas prælectiones in vnum volumen digessi.

Opusculorum Logicorum Historia XXI.

Verum intra domesticos parietes priuatis lectionibus Tyrones iuuare studii breui declaratione Prædicabilium Porphyrij; quibus adijcienda esse duo demonstratiua, Singulare nimirum, atque Transcendens appellatum, a Porphyrio breuitatis ergo prætermiffa; quæ tamen longe diuersam a vulgatis illis quinque Porphyrianis habent prædicandi rationem. Prædicamentorum etiam, & Perihermenias operum Aristotelicorum breuem explicationem habui distinctis opusculis: Quin & ex libris Prioribus Analyticis Aristotelis Institutionem syllogisticam vberiori paullo diligentiorique tractatione decerpsi: Quæ simul opuscula si componantur, volumen efformabunt iustæ magnitudinis.

Laurearum Philosophia, ac Medicina tam in Pisano, quam in Patauino Lyceo collatarum Historia XXII.

Qum & in Pisano, & in Patauino Gymnasio Promotor publico studiosos Doctoralibus infulis exornauerim, oratiunculas non paucos apud me in Musæo vidisti (Naudæ) quæ propositi testimonia præbere possunt; has non semel hortatus es vt in opusculum conferrem, ac publici iam vsus efficerem; eas, multis amiffis, neglectisque, ad quinque decadum numerum collectas in volumen redegei, quod fortasse studiosis non erit inutile, aut iniucundum.

De Methodo, qua superiores libri conscripti fuerunt Historia XXII.

Porro quemadmodum in condendis lectionibus ad Aristotelis contextus ea mihi semper fuit in vsu methodus, vt explicandi textus primum Interpretum singulorum explicationes accurate legerim, quotquot mihi ad manus peruenire potuerunt, pro ratione temporis vetustiores antea voluens;

voluens; & summam sententiæ vniuscuiusque describens: deinde perlectis omnibus tam Græcis, quam Arabibus, & Latinis, eorum explicationes adinuicem comparate consueui; ex quarum collatione plerumque mihi suborta fuit occasio nouam interpretationem afferendi; & aliquando cuiuspiam illarum vni adhæsi, quæ mihi visa fuit cum veritate consentire. Semp̄r tamen Aristotelem ex ipsomet Aristotele declarare studui, vnum Philosophi textum ex alijs Magistri locis explicans, & vniformitatem doctrinæ maximopere procuravi. Sic in cōstruendis operibus alijs a textuum explicatione, præuideo quicquid alij de proposito scripserint, ex Aristotelis præscripto: deinde materiam ad certa capita subordinata digero; & singulas partes tractationis cōmunire satago rationibus ex Aristotele, rei que natura deductis. Tali methodo construxi singula volumina superius allata, sic & alia scripturus, si quando mihi contigerit ad alia scribenda deinceps animum appellere.

a 3. met. t. 1.

*Ordo, quo digeri possunt omnes libri ante allati ad certas classes
Historia XXIV.*

HAtenus inter libros a me conditos ordinem obseruari temporis, quo singuli vel inulgati, vel a me scripti fuerunt: sed si forte quis ordinem materiarum tractatarum, vel doctrinæ in eis requirat; non difficile fuerit ipsos ad certas classes redigerere: quarum

Prima Classis contineat Opera Logica, quæ sunt

1. Ad Prædicabilia Porphyrij opusculum I.
2. Ad Aristotelis Prædicamenta Opusc. II.
3. Ad libros Perihermenias Opusc. III.
4. Institutio Syllogistica ex lib. Priorib. Analyticis excerpta. Opusc. IV.
5. Commentaria, seu Prælectiones ad Arist. Posteriores Analyticos lib. II.

*Secunda Classis habeat Opera Philologica, seu eruditionum,
quæ sunt*

6. Encyclopædia ad Aram Nonarij Terrigenæ,
7. Encyclopædia ad Altare Lemnium Dosiadæ,
8. Encycl. ad Aram Pythiam Publilij Opratiani Porphyrij
9. Encycl.

9. Encycl. ad Securim Epei à Simmia Rhodio cōstructam,
10. Encycl. ad Alulam Amoris a Sim. Rhod. compactam,
11. Encycl. ad Ouum Simmiæ Rhodij anigmaticum,
12. Encycl. ad Syringam Theocriti Syracusij,
13. Encycl. ad Fistulam Publilij Opatiani Porphyrij,
14. Imitationes Figurati Metri a Simmia Rhodio inuenti,
15. Varia Heroum nostri temporis Elogia,
16. Scholium de Camelo Bulla,
17. Laurearum Philosophico-Medicarum Decades, &
18. Eruditionum Miscellanea.

*Tertia Classis complectatur Opera Physico-Mathematica,
qua sunt*

19. De Nouis Astris & Cometis,
20. Controuersia de Cometarum attributis, &
21. Hydrologia Peripatetica.

*Quarta Classis comprehendat Commentaria Physiologica in
Aristotelem, qua sunt*

22. Commentaria ad primum, & octauum librum de Audi-
tu Physico,
23. Prælectiones ad Aristotelis libros de Cælo,
24. Explicatio duorum librorum De Ortu & interitu,
25. Lectiones ad primum Meteororum,
26. Commentarius ad tres libros de Anima, &
27. Expositio libelli de Sensu, & sensili.

*Quinta Classis obrineat Opera Philosophica, non commentaria,
qua sunt*

28. Quæstiones Peripateticæ,
29. De Intellectu Agente,
30. De Immortalitate Animorum,
31. De Natura Primo-Mouente,
32. De Animarum coextensione corpori,
33. De Natura, & Efficientia Luminis,
34. De Vita,
35. De Ortu animæ humanæ, &
36. De Spontaneo Viuentium Ortu.

Sexta Classis comprehendat libros mistæ doctrinæ, qui sunt

37. De Lucernis Antiquorum reconditis,
38. Allegoria Peripatetica De Generatione, Amicitia, &
Priuatione, ad antiquissimū Epitaphiū *Elia Lelia Crispis, &*
Py-

De propriorum Operum Historia. 55

39. Pyronarcha, siue de Fulminum Natura; deque Febrium origine.

Septima Classis numeret libros Philosophico-Medicos, qui sunt

40. De his qui diu viuunt sine alimento,

41. De Anima subiecto corpori nil tribuente; deque feminis Vita, & efficientia primaria in constitutione fetus,

42. De perfecta constitutione hominis in utero,

43. De Monstrorum causis, natura, & differentijs, &

44. Peripatetica, Medicaque placita.

Octaua classis retineat libros Philosophico-Medico-Theologicos, qui sunt

45. De varia Propensione rationalis animæ ad corpus,

46. De Analogia Mundi & Hominis,

47. De Gradu Pietatis Aristotelis erga Deum, & homines,

48. De Ferijs Altricis Animæ.

Peroratio totius Operis. Historia XXV.

HÆc sunt, inclyte Naudæ, quæ de libris proprijs tam edis, quam nondum prælo submissis, in præsentia tibi scribere possum. Tu pro tua humanitate æqui bonique consulas scæturam hanc, quam iteratis precibus extorquere a me voluisti. Vale. Patavij. Dat. in Museo nostro. die xxv. Iunij. MDCXXXIV.

FINIS.

APPRO-

APPROBATIONES SVPERIORVM

Præsens opusculum de Propriorum operum Historia Perillustris ac Excellentissimi Domini Fortunij Liceti Genuensis in Patauino Lyceo Philosophi Ordinarij, cuius initium est, Entibi &c. & finis, a me voluisti. &c. in folio Chartam 35. fuit visum & approbatum Paduę per me Fratrem Antonium a Lendenaria Inquis. patauinum pro Impressione.

Ita ego Fr. Ant. a Lend. Inquis. qui sup. manu propria.

Ho veduto, e letta la precedente compositione intitolata, Fortunij Liceti Genuensis, &c. De ptopriorum Operum Historia Libri Duo. In quella non si contiene cosa alcuna contra Principi, o buoni costumi; & si può lassar stampare. Così attesto Io. Fr. Fulgentio de Serui.

Girolamo Soranzo K.Pr. & Reformat.

Girolamo Cauazza Secret.

APPROB.